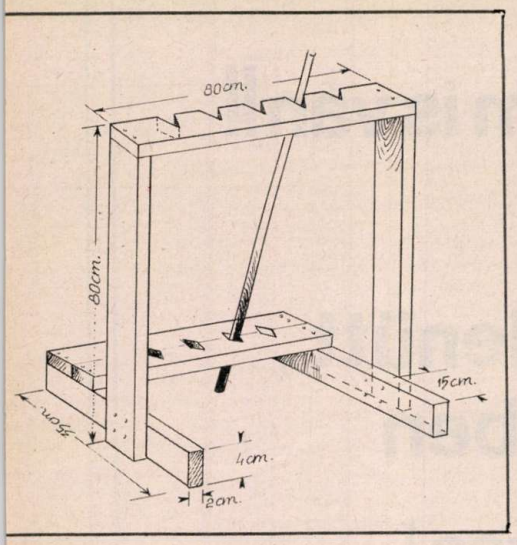

Barkácsládánk tartalmát kisméretű vasvésővel egészítjük ki. Ilyet mindenféle méretben készítenek. Használható fal, kő vésésére, és lemez hidegvágására. A vasboltban húsz-huszonöt centiméter hosszú, és tíz-tizenöt milliméter élszélességű vésőt kérjetek.

OTTHONDÍSZÍTÉS

Otthonod, szobád és az úttörőotthonotok díszítéséhez adunk néhány tanácsot.

A falak díszítése újra nagy divat lett, de ma már nem bekeretezett tájat és fényképeket használunk fel, hanem posztereket, plakátokat, térelemeket. A budapesti 5565-ös Kelli László Úttörőcsapat otthonának a díszítését néztük meg, tőlük hoztunk néhány jó tanácsot.

Ragasztás falra. A plakát, a poszter felragasztásához csirizt vagy technokolt használnak. Ezek jól ragadnak a festett és a tapétás falon is. A cellux a festett falról hamar leválik.

A szögezéssel több gond akad. A modern, betonfalakba még pici szöget sem tudunk beleverni. Ha elkerülhetetlen, mert súlyos tárgyat akarunk felfüggeszteni, lyukat kell fúratni a csavarszög számára az ütvefúróval rendelkező szakemberrel. Ha téglafalba akarunk szöget verni, két megoldás lehetséges. Vagy vékony, hosszú szöggel megkeressük a tégla közét és a kötőanyagba, a malterba verünk kampós szöget, vagy vasvésővel helyet vésünk egy fa tiplinek (csonkagúla alakú fadarab) és ezt belegipszeljük a falba, hogy ebbe csavarozhassuk a facsavart. A csonkagúla szélesebb lapja (az alaplap) kerüljön belülre, a fedőlapja pedig a fal síkjába, hogy a gipszes malter (kétharmad rész gipsz, egyharmad rész homok) erősen tartsa a falban. A vakolt falba tíz-tizenöt milliméteres szöget tipli nélkül is nyugodtan beleverhetünk.

A lányok fekete lapokra ragasztott gyerekrajzokat akartak az egyik falfelületen elhelyezni. Szenn Zsuzsa és

Horváth Viktória először egy hosszú, piros cérnát szögezett föl, amit a többiek messziről nézve segítettek „vízszintezni". Így már csak a táblák egymástól való távolságára kellett vigyázniuk, a magasságot megmutatta a „piros vonal". Nagy Kálózi Mária, Ádám Eszter és még néhányan különböző fotókat „házasítottak" össze: az egyik képet körülvágták és egy másikra ráragasztották. Így kerülhetett például a patak partján fogat mosó gyerek kezébe a hatalmas, színes, óriási fogkrém.

Egy barkácsötletet is tanultunk tőlük. Az őrsi zászlók helyéül állványokat készítettek. A mellékelt rajz szerint ti is elkészíthetitek. Egy-egy állvány 4—5 zászló tartására alkalmas. Anyagszükséglet: hat darab 80 centiméteres gyalult léc, szög, festék. A zászlórudak számára készített befűrészeléseket a rúd irányának megfelelően egy kicsit döntsétek. A léc közepénél ne vágjatok mélyebbre, mert a léc elgyengül, eltörhet.

Gebri Antal

Fotó: Wágner Margit

Nekem már van!

Nekem is van!!

Tanulóbiztosításom,

amely mindenütt,
minden időben

érvényes!

GYERE AZ ANGYALFÖLDI SZÖVŐGYÁRBA!

Az 1980/81-es tanévre a 14. életévet betöltött általános iskolát végzett LÁNYOKAT **szövőnek,** FIÚKAT **villanyszerelő, forgácsoló, szerkezeti lakatos szakmákra beiskolázunk szakmunkástanulónak.**

Tanulmányi idő 3 év.

Juttatások: 500 Ft társadalmi, ezen kívül az iskolai eredménytől függően 410–620 Ft tanulmányi ösztöndíj. Ingyenes munkaruha. Elhelyezés kollégiumban. Az üzemi gyakorlat idején a gyárban 3 Ft-ért ebédet adunk. Évente egyszer kedvezményes vásárlás a vállalat termékeiből.

Szakmunkásvizsga letétele után **a kereseti lehetőség szövő munkakörben 5% szakmunkáspótlékkal 2800–4000 Ft.** A többi munkakörben bérbesorolási kategóriától függően alakul a kereset.

A továbbtanulást támogatjuk.

Jelentkezni lehet személyesen, szombat kivételével bármely munkanapon 8–15 óráig.

Levélre részletes tájékoztatást küldünk
Cím: PATEX
Angyalföldi Szövőgyár
személyzeti osztály
Budapest XIII.,
Fáy u. 81–83.

PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK!

— kőműves,
— ács-állványozó
— hidegburkoló
— fapadlózó műanyagburkoló
— víz-gázszerelő
— központifűtésszerelő
— villanyszerelő
— vas- és fémszerkezeti lakatos
— épületasztalos
— szobafestő-mázoló
szakmára várunk benneteket.

Szakmunkástanulónak jelentkezhetnek azok a fiatalok, akik a 14—17. életévüket 1980-ban betöltik és a 8. osztályt elvégezték, illetve, akik jelenleg nyolcadikos tanulók.

Vidékieknek a tanulmányi időre tanulóotthont és teljes ellátást biztosítunk. Tanulmányaitokhoz szakképzett nevelő tanárok nyújtanak segítséget.

Biztosítunk továbbá rendszeresen kedvezményes hazautazást, munkaruhát, társadalmi ösztöndíjat, valamint különböző sportolási és művelődési lehetőségeket is.

Az alapösztöndíjon kívül havonta valamennyi szakmában 250,— Ft társadalmi ösztöndíj bérkiegészítésre is lehetőség van.

Személyes és levélbeli érdeklődésre részletesen válaszolunk.

Pontos címünk: Főv. 3. sz. Építőipari Vállalat, szakoktatási csoport, Budapest XIII., Lehel út 10/a. Telefon: 494-300.

GYERTEK HOZZÁNK!

Jó kereseti lehetőséget biztosító szakmákat ajánlunk általános iskolát végzett leányok és fiúk részére 16 éves korig.

Leányokat felveszünk fonó és szövő szakmára, fiúkat textilgépszerelői szakmára.

Felvételi vizsga nincs. Tanulmányi idő 3 év.

Vállalatunk korszerű gépi berendezésekkel rendelkezik (SZTB, Picanol, Saco-Lowell előfonó, Sweiter keresztorsózógép).

JUTTATÁSOK:

– Tanulmányi eredménytől függően havi 350–560,– Ft ösztöndíj,
– havonta 500,– Ft társadalmi ösztöndíj,
– elhelyezés kollégiumban térítés nélkül,
– az iskolában és az üzemi gyakorlat idejére az ebédet 3,– Ft-ért biztosítjuk,
– munkaruha,
– évente kétszer kedvezményes vásárlás a vállalat termékeiből,
– III. évben tanulmányi eredménytől függően nyereségrészesedést fizetünk,
– III. évben a tanulók 90%-os teljesítménybérben dolgoznak,
– szakmunkásvizsga letétele után a kereseti lehetőség 10% szakmunkáspótlékkal 3000–4000,– Ft,
– továbbtanulási lehetőséget biztosítunk az üzemi szakközépiskolában,
– részletes tájékoztatónkat kérésetekre postafordultával megküldjük.

A „továbbtanulási jelentkezési lapra" kérjük, írjátok rá, hogy a fonó-, szövő-, vagy textilgépszerelő szakmára, a Kőbányai Textilművek-hez jelentkeztek.

A jelentkezési lapot kérjük, hogy a Kőbányai Textilművek személyzeti és oktatási osztály Budapest X., Gyömrői út 90. 1103 címre küldjétek.
Várjuk jelentkezéseteket!

DIANÁBAN IS...

OLIMPIÁRA KÉSZÜL A VILÁG (7.)

Néhány buszmegállónyira Szófia belvárosától, hangulatos hegyoldalban emelkednek a Diana-sportkombinát épületei. Kirándulóhely, pihenésre csábító környék ez. Csendje nyugtató, látványa kellemes.

Az első tíz között

A Diana bejáratát még nem rejti a növényzet zöldje. Eppen csak tavaszodik a bolgár fővárosban. A Dianában, a bolgár sport „Tatá"-ján azonban máris a nyarat idézi a hangulat. Moszkva nyarát, az olimpiai játékokat.

Először a birkózókat kerestük az edzőtáborban.

A portás töprengeni kezdett:

— Vagy az atlétikai pályán futnak vagy kosaraznak valamelyik teremben...

Egy telefon mindent megoldott, s máris sétáltunk az egyik magaslaton kiépített rekortánpálya felé.

Az edző, *Kiril Petkov*, mosolyogva nézte melegítőbe és fogyasztóruhába öltözött fiait:

— *Mindenki jobban szeret ugyan birkózni, mint futni... De tisztában vannak azzal is, hogy a mostani fújtatás és fáradság nem hiábavaló. Kell az állóképesség a birkózószőnyegen.*

Az új kötöttfogású reménység, a 48 kg-os *Totju Andonov* látszólag nem is győzködi magát a futás értelméről... Annál több magyarázni való szorult *Alekszandar Tomov* arcára: ő csaknem kétméteres és jó százhúsz kiló. Nehezebbek hát azok a lépések is a hatodik kör végén...

— *Öt kört kellett volna megtennem* — mondta az edzés után —, *de „rátettem" még egyet... Négy éve, a montreali olimpián már szinte a zsebemben éreztem a nehézsúly aranyérmét, hiszen korábban sorozatban nyertem a világ- és Európa-bajnoki címeket. Ott azonban a szovjet Kolcsinszkij, akit azelőtt mindig könnyedén legyőztem, megtáncoltatott, túljárt az eszemen. Hát, most mindent vállalok, hogy végre megszerezzem az olimpiai aranyat.*

A montreali nyári játékokon a sportág képviseletében az idén — súlyos betegség miatt — visszavonult *Haszan Iszaev* szerzett elsőséget, s tette hozzá a magáét ahhoz az öt másik aranyéremhez, amelyet a bolgár sportolók az olimpián megszereztek. Bulgária az első tíz helyezett között végzett a nemzetek sportrangsorában ez is mutatja rangját, erejét, s az elmúlt évtizedek alatt bekövetkezett hatalmas fejlődését.

Most sem kisebbek a remények.

Csúcsok helyett győzelmeket

Gruju Jurukov, a Bolgár Testnevelési és Sportszövetség Központi Tanácsának elnökhelyettese ezt így fogalmazta meg beszélgetésünkkor:

— *A mi sportunk igyekszik lépést tartani a világ fejlődésével. Márpedig ez a kisebb lélekszámú országokban cseppet sem könnyű feladat. Jól kell karban tartani a tehetségeket, okosan gazdálkodni ere-*

A bolgár női röplabda válogatott Európa bajnoki címmel, az Abadzsiev edző vezette súlyemelők világcsúcsokkal indulnak

Egy bolgár klasszis a múltból: Ivanka Hrisztova, Montreal súlylökő bajnoknője

jükkel. Mi megpróbáltuk. Bár nagyon sok fiatal került a válogatott keretekbe, nagyon bízunk azokban az idős, klasszisversenyzőinkben, mint amilyen például a birkózó Tomov. Nemcsak tudásuk, hanem végtelen szorgalmuk, akaraterejük, sportágszeretetük is reményeket ad. Hasonló magas sporterkölcsű fiatalabb és idősebb kiválóságaink révén Moszkvában is versenyben akarunk lenni az 5—7. helyért a végső sorrendben, mégpedig — számításaink szerint — Magyarország és Lengyelország legjobbjaival.

A birkózás mellett a súlyemelés számít tán a legeredményesebb bolgár sportágnak. *Nikola Mollov*, a súlyemelő szövetség elnökhelyettese mégsem örült túlzottan a kérdésnek:

— Milyen eredményeket vár versenyzőitől Moszkvában?

— *A szovjet versenyzők nyilvánvalóan megszerzik az aranyérmek zömét, ám, hogy nekünk melyiket sikerül elcsípnünk, azt kizárt dolog megjósolni. Elsősorban a csapatban reménykedünk, s annak olyan tagjaiban, mint a könnyűsúlyú világ- és Európa-bajnok Janko Ruszev. Világhírű edzőnk, Abadzsiev, mindenekelőtt a versenyzők erkölcsi-akarati tulajdonságaira alapozva építette csapatát. Azt mondja, nem olyan versenyzőkre van szükség, akik az edzőteremben halomra döntik a csúcsokat, hanem olyanokra, akik a versenydobogón képesek az adott pillanatban felülmúlni valamennyi vetélytársukat.*

A Diana-sportkombinát súlyemelő terméből még sokáig kísért bennünket a lehulló, hatalmas vastárcsák fémzenéje.

Újabb és újabb zajok vonzottak.

Az atléták fürge lépteinek kopogása, az atlétáké, akik — *Ilia Popov* vezető edző szerint — tavaly a sportág legeredményesebb évét produkálták. Az úszók szárazföldi edzése csupa vidámság volt, s mint *Mihail Mihajlov*, a Naroden Szport kitűnő újságírója megjegyezte: az csöppet sem véletlen, hiszen az olimpia előtti év történetesen az úszók életében is rendkívüli volt. A bajnokságon például harminc országos csúcs dőlt meg. A korábbi rekordok még messze voltak a világszínvonaltól, az újak már nem annyira.

„Aranyos" evezősök

Csupán egy sikersportág legjobbjaival, az evezősökkel nem találkoztunk. A Montrealban két olimpiai aranyérmet szerzett sportág képviselői ugyanis éppen Görögországban edzőtáboroztak. Amikor *Dimitar Haralampievvel*, a bolgár sportszövetség nemzetközi osztályának vezetőjével kifelé sétáltunk a Dianából, megadta a magyarázatot:

— *Bulgária a sportban is élénk nemzetközi kapcsolatokra, jószomszédi viszonyra törekszik. Így alakultak ki jó kapcsolataink a balkáni országokkal is, természetesen a nem szocialista országokkal is. A sport a békét, egymás megbecsülését jelenti. Mi ezzel a gondolattal várjuk az olimpiát is — együtt minden józanul gondolkodó emberrel a Földön.*

Bár körsétánk a Diana-sportkombinátban hosszú órákon át tartott — a természet nem tett csodát. A rügyek még nem pattantak ki, a szél is jegesen metszővé erősödött.

De mintha egy lépéssel mégis közelebb kerültünk volna a nyárhoz.

SZ. I.

Sztojan Dolcsev Európa bajnok tornász

Petar Petrov, rövidtávfutó, 100 és 200 méteren dobogós lehet

Anton Kodzsabasev, a nagyszerű bolgár súlyemelősport legfiatalabb reménysége, Európa bajnok

POSTAFORDULTÁVAL

SPORTOLÓ GYEREKEK

(VITA)

A közelmúltban két írásunkban is foglalkoztunk az élsportoló gyerekek helyzetével. Cikkeink nyomán nemcsak a gyerekek ragadtak tollat, hanem a felnőttek, köztük – nagy örömünkre – szülők és testnevelő tanárok is.

TÖBBET ÉSSZEL, MINT ERŐVEL...

Az élsportoló gyerekek valóban nagy árat fizetnek céljaik eléréséért. Az edzések és a versenyek végeláthatatlan sora tele van munkával, fáradtsággal, csalódással, de gyakran „süt a nap" is: öröm, győzelem és fényes siker ad mindig újraéledő erőt a folytatáshoz.

HA KÉSNEK AZ EREDMÉNYEK

Rabiga hát az élsport? A kívülállónak talán annak tűnik, a sportolóknak biztosan nem az. *Aki elhatározza, hogy a jók között is a legjobb akar lenni és önként vállalja a sok megpróbáltatást, az nem tekinti rabiganak a kemény munkát. Talán csak akkor érezheti a sportoló rabszolga munkának az edzéseket, ha késnek vagy teljesen elmaradnak a jó eredmények. Ilyenkor sokan abba is hagyják a sportolást.*

Sokat vitatott kérdés: van-e az élsportoló fiataloknak igazi gyermekkoruk, az eredmények utáni hajszában marad-e idejük a játékra? Ez megint nézőpont kérdése. Attól függ, ki hogyan és honnan gyűjti élményeit, milyen játékban leli örömét. Az igaz, hogy a sportoló gyerekeket nem kell félteni attól, hogy eseménytelenül telnek napjaik. A sport sokszínű, mozgalmas világa tele van az élményszerzés és a játék lehetőségeivel. Csupán az a kérdés, élnek-e vele a gyerekek. *Pontosabban: megtanították-e őket arra, hogy élni tudjanak a kínálkozó lehetőségekkel. És itt felmerül az edzők, sportvezetők és a szülők — tehát a felnőttek — felelőssége.*

Mert a 8—15 éves élsportolók még — gyerekek. Igaz, sokat tapasztalt, önállóságra nevelt gyerekek, de a felnőttek mindenre kiterjedő gondoskodása nélkül nem tudják kibontakoztatni tehetségüket.

ALKALOM A JÁTÉKRA

Jóvátehetetlen hibát követ el az edző, ha tanítványában nem az embert, hanem csak a rekordokat és érmeket szállító sportolót látja. *Ismerek tornaedzőt, aki kíméletlenül megdolgoztatja a gyerekeket, de alkalmat ad a játékra, vidám hangulatot teremt és szemet huny a kisebb „balhék" felett is.* Mert tisztában van a gyerekek életkori sajátosságaival, tudja, hogy ezek az apró örömök hozzátartoznak mindennapi életünkhöz.

A másik fontos dolog a távlati tervezés. Azokban a sportágakban, ahol későbbi korban (20—25 év) jelentkeznek a csúcseredmények, megengedhetetlen a gyors eredmények hajszolása. Jól átgondolt, tervszerű felkészítés egyik példája a gyorskorcsolyázó *Hunyadi Emeséé.* A 14 éves tehetséges kislány már most maga mögé utasítja az egész magyar női élgárdát. Edzője és szülei azonban nagyon józanul értékelik a kezdeti sikereket. Emese semmivel sem edz többet a rekordözön után, mint amennyit az edzésterv előír.

Hihetetlennek tűnik, hogy a felnőtteket is legyőző ifjú „bajnok" még csak amolyan játékos alapozó edzéseket végez. Edzője szerint erre a szilárd alapra épül majd a következő évekre egyre fokozódó edzésterhelése. A tudatos felkészítés nyugodt légkört teremt. Emese edzéseit így a jó hangulat, az erőlködés nélküli — de azért nem könnyű — munkatempó jellemzi. *Nem is csoda, hogy alig várja az edzések kezdetét. Találkozik barátaival, megbeszélik az érdekességeket, teát főznek, nagyokat játszanak a jégen, tehát jól érzik magukat.*

Ez a példa is azt bizonyítja, hogy a magas szinten folytatott sporttevékenység mellett — vagy azzal egy időben — is maradhat idejük a fiataloknak játékra, szabad idejük nem telik el eseménytelenül, élmények nélkül.

De akkor miért töprengünk sajnálkozva: „mikor és hogyan fognak rádöbbenni a gyerekek, milyen sok élményt mulasztottak el, mennyi minden maradt ki gyermekkorukból?"

Inkább kérdezzük azt, hogy a nem sportoló gyerekekkel szemben menynyi felejthetetlen élményt „nyertek" a sportolás révén.

Lovas Albert
testnevelő tanár, Budapest

A SPORT AZ ÉLETRE NEVEL

Előrebocsátom, nem vagyok sportszakember, csupán a szülő szemüvegén át figyelem a sportvilág lüktető életét. Szerencsére fiam révén egy ideig én is szorosabb kapcsolatba kerültem a sporttal. Annak ellenére, hogy tízéves sportpályafutása nem járt világrengető sikerekkel, sem a fiam, sem én nem bántuk meg a sportra „áldozott" éveket.

Először is kissé elkényeztetett csemetémet megtanították a közösségi élet legalapvetőbb szabályaira. A tornaedzések fegyelme, a szerek tisztelete, no meg a kemény munka lassacskán szabályosra faragta jellemét, erőssé edzette akaratát. Egy év alatt, mintha kicserélték volna a fiút: a nyugtalan, erőszakos ördögfiókából valóságos kezesbárány lett. Nagyon hasznos dolgokra nevelték edzői. Megtanították arra, hogyan lehet a sportban és a tanulásban egyszerre helytállni és megértették vele, hogy az egyéni érdeket sosem szabad a közösség érdeke elé helyezni.

Nem részletezem, a lényeg az, hogy a sport igen előnyösen hatott fiam gyermekéveire. Ebben azonban – lehet, hogy szerénytelenségnek tűnik – nekünk, szülőknek is van némi érdemünk. Igyekeztünk állandó kapcsolatot teremteni az edzővel, és minden felmerülő problémát közösen oldottunk meg. Az iskola, sport, otthon „hármas" tevékenységi terület megfigyelései azt eredményezték, hogy fiamról mindent tudtunk, így nem volt nehéz sportolói és jellembeli fejlődését állandó figyelemmel kísérni.

Ma már nem sportol versenyszerűen a „legény", de az edzések és versenyek alatt szerzett ismeretei, kellemes és kellemetlen élményei most kamatoznak igazán. Határozott, célratörő, kiegyensúlyozott és mindig becsületes.

Ha csak ennyi „haszna" volt a tízéves sportolói pályafutásából, már nem gürcölt, nem „raboskodott" hiába.

Nekem az a véleményem, hogy a fiatal korban folytatott élsportolói tevékenység mindenképpen hasznos. Csupán az a kérdés, az edző, a tanár és a szülő összehangoltan tudja-e irányítani a gyerekek mindennapi munkáját, fel tudják-e készíteni őket a sportolás utáni időszak, vagyis az élet nehézségeinek leküzdésére.

Schőberl László
mérnök
Budapest

TÖPRENGŐ

A rejtvények megfejtését csak postai levelezőlapon küldd be! Ha csak két rejtvényt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson. Beküldési határidő: május 6.

KIRE ILLIK AZ ALÁBBI LEÍRÁS? Szemüveges, nyakkendőben, csíkos nadrágban, kalap nélkül.

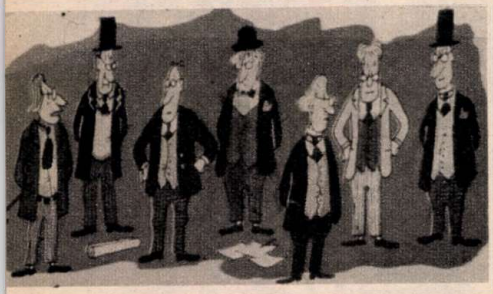

A 12. SZÁM MEGFEJTÉSEI

Keresztrejtvény: kör, arc, vasút, szín, él, határ. **A négy részlet:** D. **Keressetek:** A—2, B—4, C—1, D—3. **Ismert mese:** Piroska és a farkas. **A baloldali:** Erkel. **A háromszögekben:** 4. **Hat kedves ismerős:** Vitray Tamás, Magyar Zoltán, Szerencsi Éva, Szücs Judit, Taróczy Balázs, Szádvári Gabriella. **Hat fa:** B, D. **Tíz zászló:** Belgium, Csehszlovákia, Franciaország, Olaszország, Hollandia, Lengyelország, Mali, Monaco és Indonézia, Japán, Malgas.

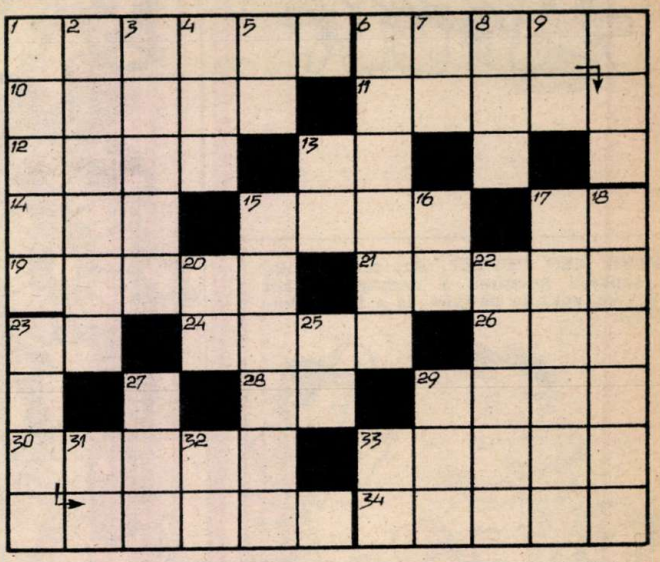

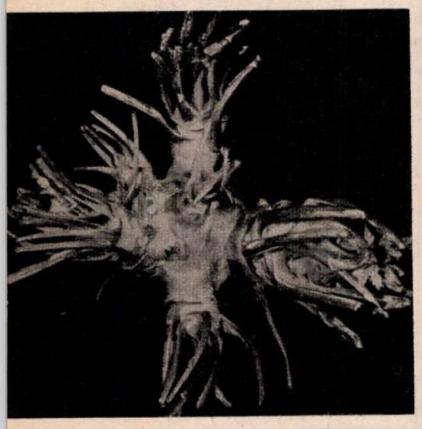

MI EZ?

NYERTESEK

A 11. szám rejtvényeinek könyvutalvány-nyertesei Adorján Andrea, Kiss Gábor, Molnár Judit, Tarkó Magdolna, Szücs Zsuzsanna, Budapest; Bíró Marianna, Jászberény, Csizmadi György, Cegléd; Élő Szilvia, Csősz; Farkas István, Szeged; Fekécs Ágnes, Endrőd; Hady István, Tiszabecs; Iván Anikó, Vác; Kenéz Teréz, Pánd; Kovács Miklós, Debrecen; Lukács Rita, Komárom; Peitler Zoltán, Pécs; Sándor Mária, Nyíregyháza; Szélpál Dóra, Pápa; Tóka Katalin, Csurgó; Trévai Attila, Gyula.

GYÖRGY NAPRA

VÍZSZINTES: 1. A kommunista ifjúsági mozgalom szervezője, partizánként mártírhalált halt. 6. József Attila-díjas író. 10. A benti helyiségbe, tájszóval. 11. „Az" elgondolás. 12. Szájhagyományokban élő mesés történet. 13. Régi pénz rövidítése. 14. DÁZ. 15. Pénzt költ. 17. Kása egynemű betűi. 19. Balaton-menti üdülőhely. 21. Csomagolnak bele. 23. Belga és luxemburgi autók betűjele. 24. Felfogja értelmileg. 26. Toboz közepe! 28. Az autó eleje és vége! 29. Görögkeleti szentkép. 30. Rajt. 33. Égi kísérője a Földnek névelővel. 34. Egy irodalmi alak: „a rókalelkű bátya", Miklós testvére.

FÜGGŐLEGES: 1. Ismert és kedvelt táncdalénekes. 2. Hozzánk csatlakozik. 3. Lakodalom, rövidebben. 4. Olasz, belga és spanyol autók betűjele. 5. ÁE. 6. Régimódi. 7. Állóvíz a fordítottja. 8. Büntetés jár érte a labdarúgásban. 9. Diplomás rövidítése. 13. Kicsoda? 15. Önvédelmi sport. 16. Szolmizációs hang. 17. Csintalan törpének képzelt manó a mesében. **18. Két apródja volt és Drégely várát védte a törökök ellen. 20.** Kiejtett betű. 22. Szépeket mond. **23. Filozófus, a felvilágosodás szellemének hazai képviselője. 25.** Kettőzve sportfogadás. 27. Létezik. 29. A közepén kihoz! 31. Személyes névmás. 32. RY. 33. Háromnegyed hat!

A KITERÍTETT kockafelszínek közül melyik az, amely megfelel a dobókockának?

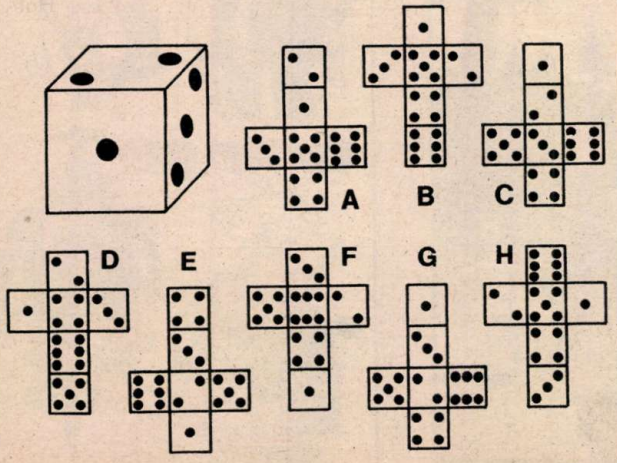

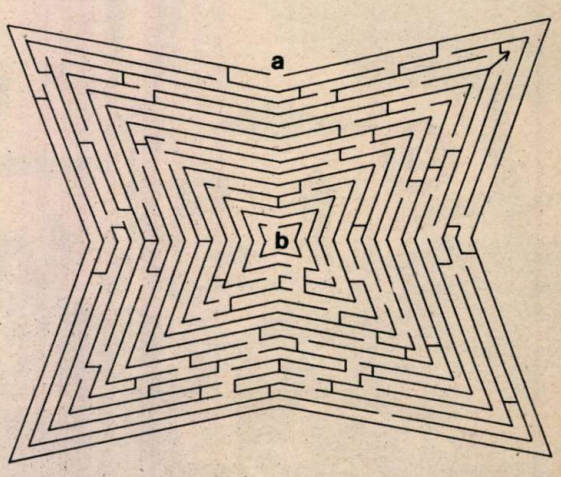

INDULJ EL az „A" jelű bejárattól és juss el a rajz közepén levő „b"-hez!

TÖPRENGŐ

KERESD MEG PÉTERT! Azt tudjuk róla, hogy sapkája kétszínű, a nadrágja a két szín egyike, zoknija pöttyös, és a trikója háromszínű.

A ROBOT összesen 14 feladatot képes ellátni. Melyek azok? Esetleg többet is tudsz találni?

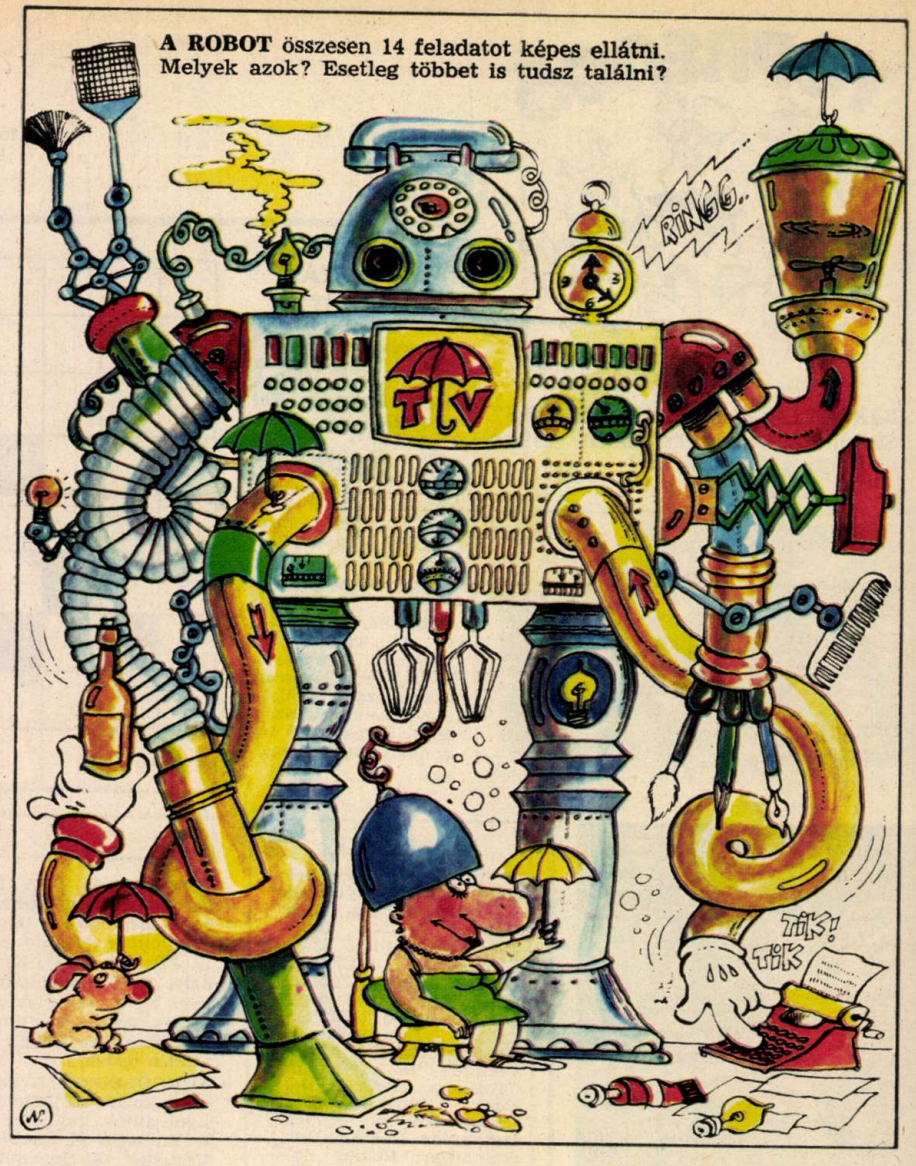

A KÉPEN hány furcsaságot fedezhetsz fel?

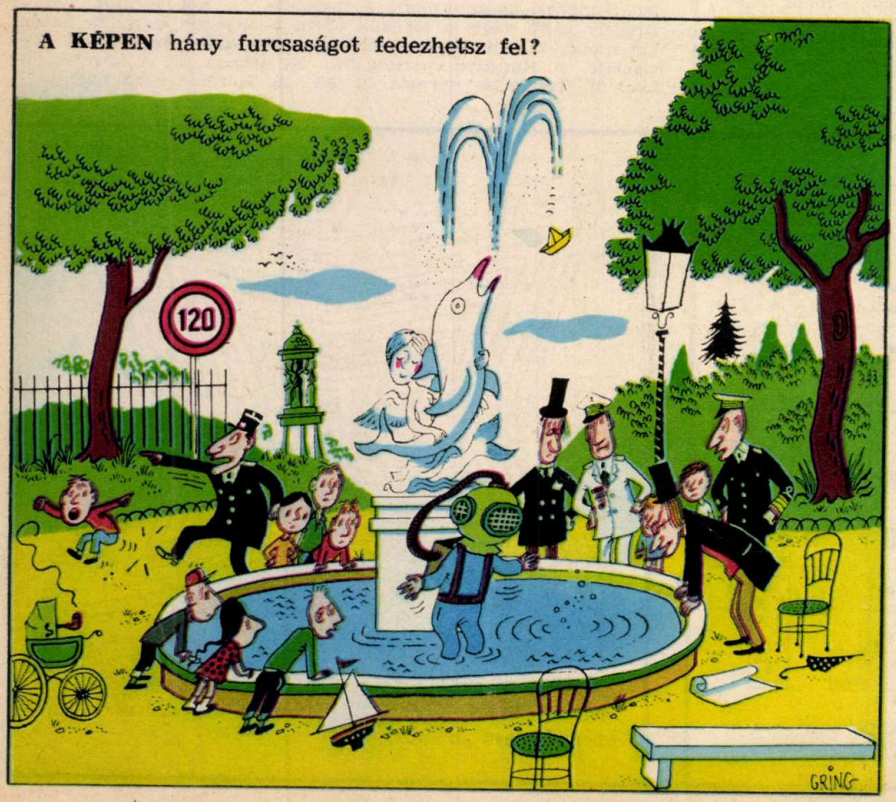

MIVEL FOGLALKOZIK A NÉGY ROBOT?

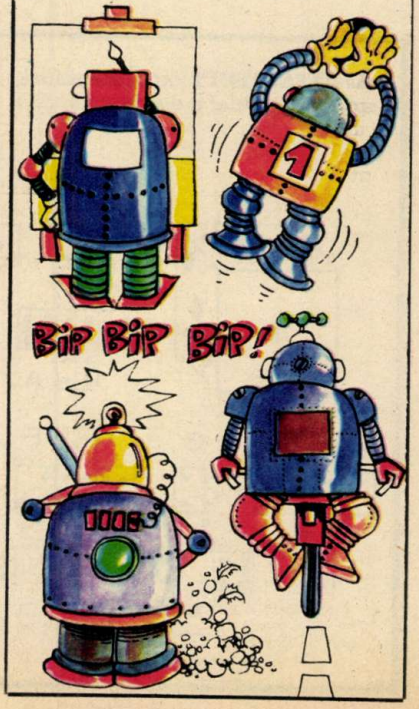

MIT üzen a Pajtás?

BENCZE VERONIKA, Kaposvár, Hegyalja u. 38. — 7400: Vajon mi a tanulság a rosszul sikerült nőnapi köszöntőből? Bizony egy ilyen eseményt körültekintőbben kell megszervezni. Nemcsak üzenetben, hanem személyesen kellett volna közölni a brigáddal a terveteket, hogy közösen tudjatok megegyezni a köszöntés időpontjában és a találkozás helyében. Legközelebb az osztályfőnökötöket is avassátok be, ha hasonló dologra készültök, s akkor biztosan nem fog meghiúsulni a jó szándékotok, — szervezési hiba miatt.

SCHAMBERGER GYÖRGY, Oroszlány, Kertalja u. 14. — 2840: „Rajzfilmkészítő szeretnék lenni, hova menjek továbbtanulni?" — kérdezed tőlünk. Feltétlenül próbáld meg a képzőművészeti pályát, jelentkezz jövőre a budapesti Képző- és Iparművészeti Szakközépiskolába, ha nem sikerül a felvételi, valamelyik gimnáziumba. De bárhogy történik is, járj el valamelyik képzőművészeti körbe, vagy rajzszakkörbe, és az érettségi után a képzőművészeti vagy iparművészeti főiskolán válhat belőled rajzfilmes.

TÓTH ÁGNES, Tápiószecső, Kinizsi u. 23. — 2251: Nem különbséget akartunk tenni vidéki és fővárosi gyerekek között a „Csak budapestiek írjanak" megjegyzéssel a 10. számunkban megjelent Töprengő történelmi tárgyú rejtvényei fölött. Csupán gyakorlati megfontolásból írtuk oda, mivel a múzeum sem étkezési, sem utazási-, illetve szállásköltséget nem tud biztosítani a vidékről érkező gyerekeknek. De hasonló esetben azok a Budapest környékiek, akik el tudnak jönni, természetesen szintén részt vehetnek a rejtvény megfejtésében. Például a fenti rejtvény egyik legjobb megfejtését egy szegedi úttörő küldte be, s mivel nem tudott Budapestre utazni, könyvet kapott jutalmul.

„NEHOGY SZÓLJON!" jeligére: Talán ott kellene kutatni az elromlott születésnapi hangulat okát, hogy Ildi vajon miért ment hamarabb haza? Elég tapintatosan mondtátok meg neki, hogy nem áll jól a szoknyája? Talán egy ilyen alkalommal nem is kellett volna ezzel elrontani a hangulatát. , Hiszen később is megmondhattátok volna neki, hogy a hosszú szoknya még jobban nyújtja az egyébként is magas alakját. Ismerjétek be Ildinek tapintatlanságotokat.

TÓTH IRÉN, Győr, Toldi u. 12. — 9027: Nem olvastad el elég figyelmesen a Vigyél magaddal! című cikket a Mini Pajtásban. Ugyanis ez bevezetője egy rejtvénynek, amelynek a kutyák csak szereplői, tehát ezeket a kutyákat nem lehet megszerezni, megvásárolni. Kívánjuk, hogy minél előbb gyógyulj meg, de addig is nyugodtan írjál gondolataidról, örömödről, bánatodról.

KÓRÓDI ERIKA, Szelevény, Rozmaring u. 18. — 5476: Nem muszáj új ruhát csináltatni a ballagásra, hiszen néhány ötlettel a már meglevő sötét szoknyát és fehér blúzt is újjá lehet varázsolni. Csíkos, kockás vagy pettyes anyagból készíthetnétek például sálat, nyakkendőt, vagy csináltassatok egy kis mellényt kevés díszítéssel. A fehér blúzhoz főként a piros, kék, zöld színek sötétebb árnyalatai illenek, de ünnepélyes alkalomra fehér blúzzal a sötétkék, fekete, legfeljebb a sötétszürke szoknya a legelegánsabb.

„ENGEM LEVÁLTOTTAK" jeligére: Véleményed szerint jól elláttad az őrsvezetői teendőket, mégis leváltottak. Az új őrsvezető azonban nem végzi komolyan ezt a munkát, de erről te nem mersz szólni az osztályfőnöknek, mert félsz, hogy megharagszik rád az a lány. Azt nem írtad, hogy miért váltottak le, így nem tudjuk, jogosan tették-e, vagy nem. De valamit mindenképpen tenni kell, hogy az őrs élete visszatérjen a helyes kerékvágásba. Javasoljuk, hogy beszéljétek meg az őrs tagjaival a kérdést, s ha ők sem elégedettek a jelenlegi őrsvezető munkájával, jelezzétek közösen a rajvezetőnek. S ez a fellépés már az őrs közös véleményét fogja tükrözni, és nem tűnik majd a te egyéni akciódnak.

„CSATA FEKETE-FEHÉRBEN"

Az 1980. április 19-i adás feladata

A **Sakkműsor gyerekeknek** c. tévésorozat április 19-i műsorában az alábbi feladat hangzott el:

Az állás betűjelzésben: VILÁGOS: **Kf1, Vg5, Ba1, Hc3, gy: a2, b2, c2, d4, f6, g2, h2.** SÖTÉT: **Kh8, Vg8, Ba8, Hh1, Fc8, gy: a7, b7, d5, d7, f5, h7.** Világos indul. Előzőleg világos már két tisztet áldozott és most vezérét is ütésben hagyta a gyors nyerés érdekében. Kérdés, mi volt világos soron következő lépése?

A feladat megoldását április 30-ig kell beküldeni. Cím: „Csata fekete-fehérben" Magyar Televízió, Budapest, Szabadság tér 17. — 1810.

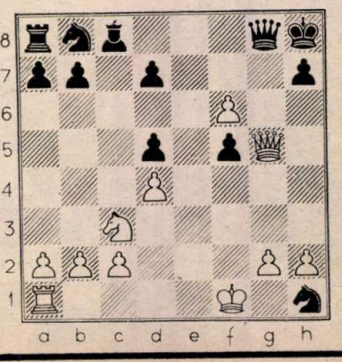

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Főszerkesztő: SOMOS ÁGNES

Főszerkesztő-helyettes: FÜLEKI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat

Felelős kiadó: DR. PETRUS GYÖRGY igazgató

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397

Telefon: 321-987, 321-988, 321-989

Postafiók: Bp. 62. Pf. 508. 1397

Kiadóhivatal: Budapest, Révay u. 16. 1065 Telefon: 116-660

A beküldött kéziratokat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest, József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.

1979. február 1-től az új előfizetési díjak:

Egész évre 126 Ft

I. félévre 70 Ft

II. félévre 56 Ft

80.0872 Athenaeum Nyomda Kozma utcai üzeme, Budapest

Rotációs mélynyomás

Felelős vezető: Soproni Béla vezérigazgató

HU ISSN 0030-9583

INDEX: 25 695

Olvasószerkesztő: SZIGETI PIROSKA

Művészeti szerkesztő: CZIFFERSZKY BÉLA, FORRAI JÁNOS

Tördelőszerkesztő: PORKOLÁB CSABA

A TŰZFORRÓ LAVINA

12.

Szöveg: CSER GÁBOR
Rajz: ENDRŐDI ISTVÁN

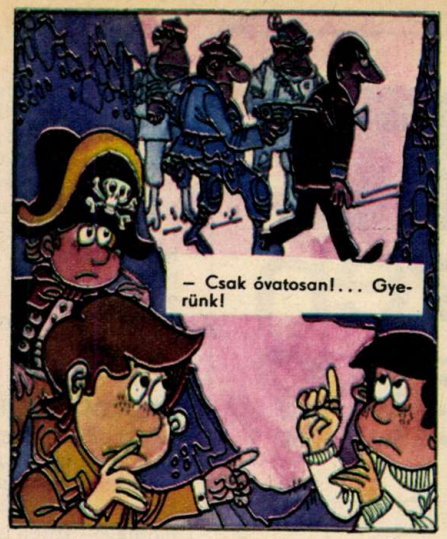

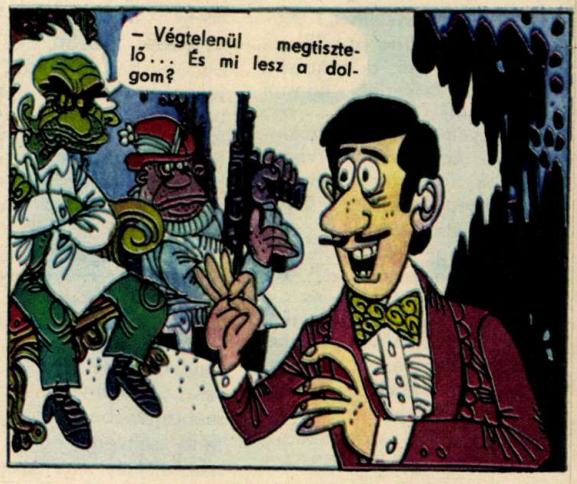

Egri Megyei Gyermekkönyvtár
EGER

80/18
XXXV. ÉVF. • 1980. MÁJ. 1. • ÁRA: 3,50 Ft
PAJTÁS

FOTÓ: SZALAY BÉLA

GYERE KI A RÉTRE!

KÉPRIPORTUNK
A 16–17. OLDALON

MOST MONDANOM KÉNE VALAMIT...

Anyu, én nem is tudom, hogy neked miből van a karod!

Amikor a nagy szaladgálás után lihegve leroskadtunk a játszótér padjára, akkor is a vállamra tetted . . . Éreztem a súlyát, mégis olyan pillekönnyűen karoltál át, mintha csak egy meleg sálat dobtál volna rám. Hát persze, te – ha nem is mondod – mindig attól félsz, hogy megfázom! Éreztem az ölelésedet, de azt is, hogy bármelyik pillanatban elengedsz. Felugorhatok, újra rohanni kezdek, te pedig majd utánam eredsz, felveszed a tempót és együtt nevetünk . . .

Anyu, honnan tanultál meg így nevetni?

Rólam is azt mondják a srácok, hogy mindig vihogok, de a te nevetésed az egészen más . . . Nevet a szemed, a hajad, nevetnek a fogaid, még a karika a füledben, az is táncot jár! És nemcsak ilyenkor tudsz jóízűen nevetni, hanem akkor is vidám az arcod, ha pontosan tudom, hogy gondok gyötörnek . . . Te nevetve mutatod, milyen görcsbe húzta össze ujjaidat a szatyor súlya, és ha beteg vagyok, akkor is kitalálsz valami tréfát, csakhogy megnevettess engem!

Anyu, tudod-e, hogy te vagy a világ legjobb és legokosabb diplomatája?

Mert hogyan állítsak én be egyesekkel, meg intővel, ha azzal neked fájdalmat okozok, ha azzal lecsípek egy darabot a mosolyodból! A múltkor – ne haragudj meg érte – meglestelek az utcán. Lassan lépkedtél. Fáradt lehettél. Biztosan nagyon nehéz napod volt a munkahelyeden, vagyis a „dolgozódban", ahogy kiskoromban mondtam. Álldogáltam egy kicsit a kapu alatt, mert haragudtam azokra, akik bántani merészelnek – csak nem akartam hogy ezt megérezzed, s még rátegyek a szomorúságodra . . . Amikor becsöngettem az ajtón, te nyitottad ki. A karikák mélyebbek voltak a szemed alatt, de mosolyogtál, nehogy megszomoríts . . . És én csak ámulva néztem rád, még köszönni is majd elfelejtettem.

Anyu, honnan van benned ekkora erő?

Te mindig mindent rendbe tudsz rakni. Nemcsak a polcomat, meg a szekrényemet, hanem azt is, amit nem értek, amibe belegabalyodok. Olyan vagy, mint egy varázsló! Amihez csak hozzáérsz, az megszépül. Amiről csak beszélsz nekem, az világosabb és érthetőbb lesz! És hogyan csinálod, hogy mindent meg tudsz oldani? Ha nem is egycsapásra, de előbb-utóbb kitalálod a megoldást . . . és soha senkinek nem árulod el a rád bízott titkaimat!

Anyu, szeretném eltanulni tőled az akaratodat!

Én annyi mindenbe belefogok, aztán meg abbahagynám rögtön. Te pedig nem nyugszol, amíg véghez nem viszed, amit elhatároztál! „Látod, milyen akaratos vagyok?" – szoktad mondogatni, de én tudom, hogy ez nem akaratosság . . . Jó, jó, már szinte hallom, hogyan hárítod el a „példakép" szerepét. Igazad van, nekem nem leutánoznom kell téged, hanem magamat kell „emberré rázni"! Ezt is te mondtad, amikor új suliba kerültem, és az elején sehogy se találtam meg a helyemet a többiek között . . . És milyen igazad volt!

Anyu, te mitől maradsz ilyen fiatal?

Nemcsak a frizurádban, a ruháidban, hanem úgy az egész természetedben . . . A múltkor, amikor hajat mostál, és a fehér hab teljesen beborította a fejedet, elképzeltelek őszhajú néninek. Olyannak, mint most a nagyi! Hiába akartam, nem sikerült az átváltoztatásod . . . És ha te majd nem tudsz olyan gyorsan futni a téren, mint én, akkor nekem kell felvennem a te tempódat. Majd lassítok, de sose félj: nem hagylak ott egyedül . . .

Anyu, nekem most kellene valamit mondanom, mert itt ez a csokor virág, amit anyák napjára neked vettem, és köszöntő is illene hozzá . . . Már többször elindultam a konyhába, de az ajtóban megálltam, és a virágcsokor is hervadni kezd, úgy izzad a tenyerem, melegem is van . . .

Én mondani most semmit sem tudok! Olyan fura dolog ez, mintha megint torokgyúlladásom lenne, annyira elmegy a hangom . . . Inkább leírtam, amit eldadognék! Ugye, nem haragszol a kitépett füzetlapért, meg a macskakaparásért . . .

Én most itthagyom ezt az asztalon. A virágodat már betettem egy vázába . . . Anyu, leszaladok a térre! És ha majd visszajövök, akkor adok egy hatalmas csókot. Szia!

Végre, itt a tavasz! — sóhajtottuk, és nyakunkba vettük a várost, hiszen ilyenkor a téma az utcán hever. A „témát" meg is találtuk, de egyáltalán nem hevert, hanem nyüzsgött, sürgött-forgott, kiabált, kacagott. A budai Bikszádi úti iskola szépítésén, az udvar, a park rendezésén félezer gyerek dolgozott.

ALKALMI BAZÁR

— A két fa közti terület csinosítását vállaltuk — mutatott körbe Szelezsán Attila —, megtisztítjuk a növény alját, felkapáljuk a földet, gereblyézünk, aztán bemegyünk az épületbe, ajtót, ablakot mosni.

A téli csőrepedés nyomát, egy jókora gödröt az egyik papa vezetésével egyengették a gyerekek.

— Munka után egyenesen az iskolába jöttem dolgozni — mondta Fáczán papa —. Itt van valahol a két lányom is, a kisebbiket egy emeleti ablakban láttam az előbb, az ablakkeretet mosta.

Az iskola előcsarnokában alkalmi bazár nyílt. Egy asztal mellett néhány negyedikes ült, ajándékot árusított. Kerámia nyakéket, filcből készült nyuszi-tűpárnát, gyöngyfűzéreket, hímzett könyvjelzőket. Kedvükre válogathattak a vevők.

— Ezeket a napköziben készítettük — bökött egy hímzett könyvjelzőre Jankó Péter —, ezt éppen én hímeztem. Tavaly a 3254-es Váci Mihály Úttörőcsapat nevében nyolcezer forintot fizettünk be a gyermekév számlájára.

A lépcsőfordulóban egy brigád a faliújságot díszítette. Mellettük jól megfértek a lépcsőkorlátot mosó brigád tagjai, sőt a le-feláramló gyereksereg is. Tanárt, felnőttet itt-ott láthattunk csak, de irányítóra, munkavezetőre nem is volt szükség.

GÖRDÜLŐ BÖDÖN

— Ha sokan vagyunk — gondolkodott hangosan Mohácsi Ildikó, a nyolcadik cések brigádvezetője — a lendület, a hangulat hajt bennünket. Valahogy mindenki akar csinálni valamit. Aki eljött, mert van kedve a közös munkához. Ha egyes dolgokat nem tudunk megcsinálni, Mátrai Sándor bácsi, a gyakorlatis tanárunk segít.

A folyosón Ruppert Andrea alig látszott ki a szekrényből, amelynek belső falait a szülők már korábban betapétázták. Ő most a sérüléseket

Dolgoztak, fáradtak, kacagtak... Örömöt adott a munka... Május elseje zászlói alatt nekik is szól majd a dal...

TAKARÍTÁS ZENESZÓRA

ragasztgatta, hogy a mosó —, portörlő brigádnak könnyebb legyen a munkája. Sőregi Zsuzsa úgy hátra kötötte a haját, mint egy gazdaszszony.

— Nekem nem újság a takarítás — magyarázta —, négyen vagyunk testvérek, és otthon hetes rendszert tartunk.

Az egyik osztályteremből nagy robaj hallatszott ki, majd üvegcsörömpölés követte... Egy lehajló ablak volt, ami össze is tört. Szerencsére nagyobb baj nem történt, a kár az óriási munkához képest, amit a gyerekek ezen a délutánon elvégeztek, szinte semmiség.

A hatodik bében négyen-öten ablakot, ajtót mostak, a többiek ünnepi falat készítettek — zeneszó mellett. Suhajda Gyuri behozta zsebrádióját, így a munka is könnyebben ment.

Lentről indián ordítás hallatszott. Mindenki az ablakhoz futott. Éppen megtelt egy szemetes kuka, s a szállító brigád „Utat, utat" kiáltással kormányozta eredeti helyére a gördülő „bödönt". Egy másik ház elől már hozták is a következőt.

Lent az udvaron a Népmese raj a betont takarította. A sarat, földet hordták le róla. A téli csőtörés itt is megbénitotta a játékot. Szemesi Csaba, Balogh Vera, Farkas Györgyi és a többi hetedikes azon fáradozott, hogy a még hátralevő területbetonozást teljesen előkészítse. Ez már igazi „földmunka" volt!

— Á! Nem először csinálunk ilyen melót — büszkélkedett egy kis szőke fiú —, minden nagyobb ünnep előtt „rendbevágjuk" az iskolát! Mi magunk!

Gebri Antal

Fotó: **Wagner Margit**

TAVASSZAL A KERTBEN

Most egy harapófogót vásároljatok a barkácsládába. Ezt jobban tudjátok majd használni, mint a csípőfogót, vagy a drótvágót. Ezzel lehet huzalt sodorni, és a szöget is ki tudjátok húzni a deszkából, ha elgörbül. Középnagyságút – 15-20 centiméter hosszút – válasszatok.

Olvasóink részére Prokop József kertészmérnöktől kértünk néhány tavaszi jótanácsot.

— Tavasszal a ház előtti kiskertben, a konyhakertben, vagy az iskola előtti kiskertben legelső teendő a takarítás. A gondos gazda már ősszel felásta a földet. Így tavasszal először a száraz faleveleket kell összegereblyéznünk, majd az évelő növények elszáradt szárait, ágait törjük, vagdaljuk le, s az összegyűjtött falevéllel együtt égessük el.

Ezután az ásás felszínét — szintén gereblyével — törjük fel, egyengessük el, hogy ne szikkadjon ki a föld. A gyepes, füves területet gereblyézzük végig, hogy száraz levelek, vagy a szemét ne akadályozza a gyep újra sarjadását.

A bokrok és a fák alatti ásott földet is gereblyézzük fel. Az öreg fák kérgét drót- vagy súrolókefével tisztítsuk meg az elhalt hámrétől, hogy a bogarak ne húzódhassanak meg alattuk.

Ezek a budapesti gyerekek minden tavasszal maguk takarítják az iskola környékét

Ellenőrizzük a kerítés állapotát is, mert a tél folyamán megrongálódhatott. A dróthálót, a tartóhuzalokat feszítsük meg, dróttal, harapófogóval kössük szorosabbra.

Vizsgáljuk meg a padokat, nem kell-e javítani, újracsavarozni, vagy átfesteni őket. Ha gyerekhomokozó is van, rostáljuk át benne a homokot, és töltsük fel, mert játék közben kihordják vagy letaposják a gyerekek.

A szépen gondozott kertben vagy parkban utak is vannak. Ezekhez is először gereblye kell, hogy megtisztítsuk őket. Ha van rá módunk, murvaszórással felújíthatjuk, szebbé tehetjük. Ne feledkezzünk meg a vízlevezetők kitisztításáról se.

JÁTÉK? SZEREP? ÁLMODOZÁS?

Kamaszkorunkra jellemző, hogy sok mindenbe belefogunk. Csapongó a fantáziánk, színesek az álmaink. Alkotásaink egy része örökre befejezetlen marad?

Ádám Zsolt a fővárosi Ifjúmunkás úti iskola jeles tanulója. Élénk tekintetű, kissé zömök, szőkésbarna, vidám srác. Elsős volt amikor az iskolai szavalóversenyre a Magyar Rádió munkatársai is eljöttek. Zsolt nyerte a versenyt, és hamarosan táviratot kapott, jelenjen meg a rádiónál meghallgatásra. Sok-sok gyerek közül jutott az elsők közé ott is. Azóta hallhattuk a rádióban, láthattuk filmen, színházban. Hatéves kora óta rengeteg szerepet kapott. Két évig a rendes tanítás mellett rádiós iskolába is járt, tanult beszédtechnikát, pantomim színjátszást, paródiát és a szerepléshez szükséges más tantárgyakat.

– Mondd Zsolt! Hogy jut időd minderre? – kérdeztem.

– Engem ezek a dolgok annyira érdekelnek, hogy szinte észre sem veszem az órák múlását. Babot csíráztatok, rádiót javítok, narrátor vagyok az iskolai ünnepségeken, kerékpározok, tanulok angolul, focizok, elektromos ajtózárat készítek, hajót építek és vegyészkedek. Mindent úgy csinálok, mintha abban az időben a világon semmi más nem létezne... Olyan ez nekem, mint a játék, vagy az, hogy lélegzem. Persze azért néha a játékban is el lehet fáradni. Most például mindennap háromtól hétig a filmgyárban vagyok. Főszerepet játszom a „Kacatos tanya" című filmben.

– Szeretnél színész lenni?

– A színjátszás igazán jó dolog, jó játék, és én már sok minden lehettem szereplés közben: focista, tengerészinas, kapuőr, építésvezető, koldus és királyfi. De ha felnövök, elektromossággal szeretnék foglalkozni. Az a legnagyobb álmom, hogy a térhatású televízió elkészítéséhez én is hozzájárulhassak valamilyen találmánnyal...

Lehet, hogy Zsoltnak ez is sikerül. Talán csak egy akadálya lehet: megelőzhetik. De biztos, hogy Zsolt akkor is talál színes, megvalósítható álmokat.

O. J.

ZSIBONGÓ

MÁJUS ÜNNEPE

És jött a május. Ezer orgonának
Lila bugája búgott, a napon
Minden bokor virágba öltözött föl
És a paréj is megnőtt szabadon.

Mint győzedelmi zászló, égbe lendült
A jegenye, s ezer pacsirtadal
Hogy itt a május és a diadal!
Hirdette boldogan és büszkeséggel.

Juhász Gyula írta e sorokat több mint hat évtizeddel ezelőtt: Köszöntötte a munkásság összefogásának harcos ünnepét: május elsejét.

Pontosan 90 éve, hogy e nap a szürke hétköznapok közül kiemelkedett. 1890-ben a II. Internacionálé határozata tette ünneppé, azért, hogy a tőke által kizsákmányolt proletárok összejöhessenek és együttes erővel követelhessék jogaikat. Többek között a nyolcórás munkanap bevezetését.

Akkor még nem volt pirosbetűs ez a nap, 1917 után a Szovjetunióban vált azzá, majd 1945 után a szocialista országokban, ahol is a tömegek gyűléseken, felvonulásokon tettek és tesznek ma is hitet a nemzetközi munkástestvériség eszméje mellett.

Századunk magyar történelmének ünnepélyes május elsejéi közül kettő kitörölhetetlenül bekerült a históriáskönyv lapjára: az 1919-es és 1945-ös. A fellélegzés, a felszabadultság öröme tette igazán feledhetetlenné e napokat.

NÉZZETEK KÖRÜL...

...a lakásban biztosan találtok a polcokon és a szekrényfiókokban olyan ruhaneműket, amelyeket már senki sem használ. Gyűjtsétek össze ezeket és vigyétek el a MÉH legközelebbi átvevőhelyére. Május 10-ig ugyanis még tart a háztartási textilhulladék-gyűjtési akció. Ha 20,– Ft, vagy annál nagyobb értékű textilanyagot adtok át, akkor az érték összege mellett sorsjegyet is kaptok. Az ajándéksorsolást június 20-án a Csillebérci Úttörőtáborban bonyolítja le a MÉH Tröszt.

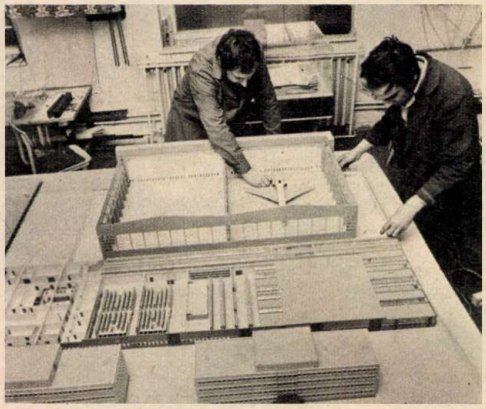

FERIHEGY BŐVÜL

Harminc éve, 1950. május 7-én adták át a forgalomnak a Ferihegyi repülőteret. A Képzőművészeti Kivitelező Vállalat Kerepesi úti modellező üzemében elkészült a Ferihegyi repülőtér új épületeinek százszoros kicsinyítésű modellje, azért, hogy áttekinthessék az új alkotásokat. A két hangárral és kiszolgáló épületekkel bővülő létesítményt 1981-ben adják át rendeltetésének.

MADÁR-SZÁMLÁLÁS

A Duna-Tisza közén szétszórtan elhelyezkedő szikes tavak élővilágának jobb megfigyelésére, valamint a környezet-, természetvédelmi feladatok megoldására a Kiskunsági Nemzeti Park szakemberei olcsó üzemeltetésű, könnyen kezelhető légi járművet kerestek.

A megoldást a MÉM Repülőgépes Szolgálatának ballooncsoportja nyújtotta, a kétezerhatszáz köbméteres, lassan lebegő, zajtalan légi járműről az élővilág zavarása nélkül számlálhatják a nagy kiterjedésű vízfelületeken tartózkodó tavaszi madárcsapatot. Az első kísérleti felszállást Fülöpszállás közelében hajtották végre.

IZOMLECKÉZTETÉS

A jól sikerült kora tavaszi előkészületek biztosan meghozták a kívánt eredményt: jó erőben és kellő ügyességgel vesztek részt az iskolai tömegsportfoglalkozásokon és eredményesen képviseltek iskolátokat az úttörő-olimpia különböző szintű versenyein. A tartós „csúcsforma" biztosítására azonban ne feledkezzetek meg az izomleckéztetés gyakorlatainak rendszeres ismétléséről.

Biztosan ismertek jó néhány fogójátékot. Ezek lényege a hangulatkeltés és az ügyesség játékos fejlesztése. Akár edzés előtt, a suliudvaron, a téren, vagy bárhol játszátok, biztosak lehettek abban, hogy élvezni fogjátok a futkosást. Ennél a játéknál kicsik és nagyok, fiúk és lányok együtt üldözhetik egymást. Változatai: féllábas, gyalogló, páros, keresztező, érintő és labdás fogó, hogy csak a legismertebbeket említsük.

A lakótelepeken, vagy egyéb, bitumennel borított helyeken egyre több görkorcsolyázót lehet látni. Nem sok hiányzik ahhoz, hogy ez a négykerekű kis szerkentyű a gyerekek egyik legkedveltebb játékszere legyen. Hasznossága egyértelmű: ügyességet, egyensúlyérzéket fejleszt, növeli a láb izmainak erejét, emellett az állóképesség fokozásának is igen hatásos eszköze. Először szerezzétek meg a kellő „aszfaltbiztonságot", utána lehet szlalomozni, előre, hátra haladni. Ha többen összejöttök, próbáljátok ki a jégkorong görkorcsolyás változatát.

AGYARKANYAR

A természet fura tréfái sokszor gyakorlati módon hasznosíthatók? Például ennek az elefántnak az egyik agyara annyira görbe, hogy adott esetben kanyarban is használhatja félelmetes fegyverét, azaz kanyar-agyarát. Próba, szerencse!

ÚJ HELYEN

Nemrég új helyre, a régi gyöngyösi művelődési központba költözött a városi úttörőház. A tizenkét, eredményesen működő szakkör ötszáz tagja végre megfelelő, kultúrált körülményeket kapott a foglalkozások megtartásához. Képünkön a „Mese a sóról" című darabot próbálják a Móra Ferenc gyermekszínjátszókör tagjai.

A HÉT VICCE

– Miska, ma szép nap van?

– Miért kérdezed, mama?

– Mert a múltkor azt mondtad, hogy egy szép napon rendbe rakod a szobádat.

AUTOCROSS

A Magyar Autó- és Motorsport Szövetség a közelmúltban rendezte meg Szentendrén a MAMSZ Kupa első futamát autócross-versenyzők részére.

BEEE!

Lomtalanításkor, a kiszolgált mosógéppel együtt, a kopott képű tévét is kitették az utcára. Ám a fáradt elektroncsövekben, poros vezetékekben, görbült kondenzátorokban maradt még egy parányi áram; a készülék — válaszul, amiért kihajították — összpontosította energiáit, és nyelvet nyújtó arc közelképét pattintotta képernyőjére, aztán így is maradt.

Aki nem hiszi, nézzen utána!

ILLIK? NEM ILLIK?

A kérdés egyike azoknak a kérdéseknek, amelyeket így látatlanban sohasem lehet holtbiztosan eldönteni. Ez az, ami **— mindig attól függ.**

Hogy mitől? Nagyon sok mindentől. Tudniillik nem mindegy, hogy ki csinál vagy mond valamit, nem mindegy, hogy kinek, hogy hogyan, hogy mikor, hogy hányszor, hogy miért, hogy hol, hogy... ööö... több kérdőszó hamarjában nem jut az eszünkbe.

Vegyünk néhány egyszerű példát.

Belépsz valahová, és eszed ágában sincs köszönni. Semmi kivetnivaló nincs a dologban, ha például a) senki sincs a szobában, b) előzőleg már bent voltál, csak éppen kiugrottál valamiért, c) könyvtári olvasóterembe, moziba, színházba vagy múzeumba lépsz be. Ezeken a helyeken kifejezetten rossz néven veszik, ha valaki fenhangon köszönget. Már némi rosszalló fejcsóválásra ad okot, ha a) hazatérve, b) osztályba lépve, c) a szomszédba átnézve mulasztod el a köszönést.

Vagy például köszönsz ugyan, de kissé sajátos módon, valahogy így: Szia, te, bánatos tekintetű púpostéve! Mármost, ha egy bánatos tekintetű púpostevét köszöntesz így, akkor minden rendben van. Ha egy osztálytársadat üdvözlöd vele, az már nem biztos, hogy ujjongani fog az örömtől, és ha mondjuk a hentesnek mondod ezt, talán még végig is vág rajtad egy kolbásszal.

Vagy például: öreg néni kapaszkodik a buszra, bottal a kezében, és te nyugodtan ülsz tovább a helyeden. A világ legtermészetesebb dolga ez, amennyiben a) mindössze ketten vagytok a buszon, és a többi hely üres, b) a barátod felpattant előtted, és átadta a helyét, és c) a néni mosolyogva közli, hogy köszöni, de azonnal leszáll. Nem illik viszont, ha ebben a helyzetben hirtelen ellenállhatatlan tudásszomj tör rád, és a könyveidbe mélyedsz, hogy ne is lásd a nénit...

Esetleg harsányan csámcsogva eszel az asztalnál. Senki sem fog megütközni rajta, ha a) sertést alakítasz egy színdarabban, és most kíváncsi vagy a környezeted véleményére az alakítás mélységét illetően, b) tűzforró húst vettél véletlenül a szádba, és most szeretnél egyszerre minél több levegőt beszívni, hogy lehűtsd a komisz falatot, és c) kisebb testvéredet próbálod rádöbbenteni, hogy ez milyen visszatetsző szokás. Persze kifejezetten nem kell keresni az alkalmat, mert ez csakugyan visszatetsző szokás.

Bizonyos esetekben még hazudni is illik! Az öcsösnek például nyugodtan mondhatod, hogy amit rajzolt, és büszkén mutogat az gyönyörű, bármilyen kriksz-kraksz legyen is. Apunak nyugodtan mondhatod, hogy egy cseppet sem féltél a fogorvosnál, hadd legyen büszke a csemetéjére — sőt, talán még ő is bátrabb lesz ettől! A nagymamának meg nyugodtan mondhatod, hogy nagyon örülsz a messziről cipelt ajándéknak, noha már kettő is van belőle, és éppen torkig vagy velük. Természetesen összehasonlíthatatlanul hosszabb lenne az a lista, amikor a hazugság már több is, mint egyszerű illetlenség.

Vagy például vegyük azt az esetet, amikor úgy hozza a sors, hogy történetesen bokán rúgod felebarátodat. A focipályán lehet egyszerű véletlen. Feltéve persze, hogy nem a játékvezetőről, vagy netán valamelyik nézőről van szó... Ugyanez a villamoson már bosszús sziszegést vált ki, amelyet esetleg néhány indulatos mondat is követ, ha pedig a padban, óra alatt történik az eset, az már a lehetőlegalaposabban kimeríti az illetlenség fogalmát.

Nos, ne szaporítsuk a szót. Ebből a néhány példából is látszik, hogy tulajdonképpen mindent szabad, mindent lehet — a megfelelő helyen, a megfelelő időben, a megfelelő módon, a megfelelő...

Micsoda? Hogy ettől nem lettünk okosabbak...?

Akkor tartsuk magunkat a lehető legegyszerűbb szabályhoz. Mindig arra gondoljunk, hogy mi magunk is egészen egyszerű emberek vagyunk. Tehát ami minket bosszant, az bosszant másokat is!

Cser Gábor

SZABAD A VÁSÁR!

– Jönnek! Jönnek! – kiáltja egy hatodikos fiú és végigrohan a folyosón.

A budapesti XI. kerületi Kevehéz utcai iskolában a Zalka Máté Úttörőcsapat gyűjtő klubja a Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata és az Express által meghirdetett pályázaton díjat nyert. Az ajándékot most hozzák! Négy-öt nagy dobozt cipelnek.

– Ez itt négyezer képeslap – mondják a „cipelők".

A Fülesben meghirdetett pályázatra a megfejtést képeslapon kellett beküldeni. Ennek eredményeként a szerkesztőségbe húszezer képeslap érkezett megfejtéssel. A szervezők úgy döntöttek, hogy ezt a hatalmas mennyiséget néhány jól működő képeslapgyűjtő szakkörnek ajándékozzák. Így történt aztán, hogy a budai iskola gyűjtői is a boldog nyertesek közé kerültek. Vezetőjük Sándor Lászlóné tanárnő tudja, hogy az egyik gyűjtőt a városképek, a másikat a tájképek, a harmadikat a virágok, a negyediket az állatok és csak az állatok, vagy csak a virágok érdeklik. Ezek után érthető a döntése: „Gyerekek, szabad a vásár!"

– Én a képzőművészeti alkotásokat gyűjtöm – mondja Rimóczi Gabi –, van egy albumom, ebbe ragasztom be mindegyiket, de úgy, hogy megszerzem az illető festő életrajzát és egy rövid kivonatot írok belőle a kép alá. Mire megtelik az album, nagyon sok festőművész ismerősöm lesz.

– Nagyon szeretem a virágokat! – nyilatkozik válogatás közben Gál Jóska. – Nekem külön szórakozás a kapott virág nevének meghatározása.

– Az én állatkertemet nem kell körülkerítenem – nevet Tribiz Sanyi –, az oroszlánjaimtól sem kell senkinek félnie.

Az osztoszkodás után még komoly munka vár mindenkire, de egy bizonyos: jobb döntést nem hozhattak volna a pályázat szervezői, hiszen mind a négyezer képeslap jó néhány gyerek ismereteit gyarapítja.

Nagyon hasznos hobby a képeslapgyűjtés; aki komolyan csinálja, nagymértékben növeli általános műveltségét. Itt a nyár, az utazások, a képeslapküldés, az üdvözletváltás ideje. A Zalkások példája mindenkinek jó példa lehet!

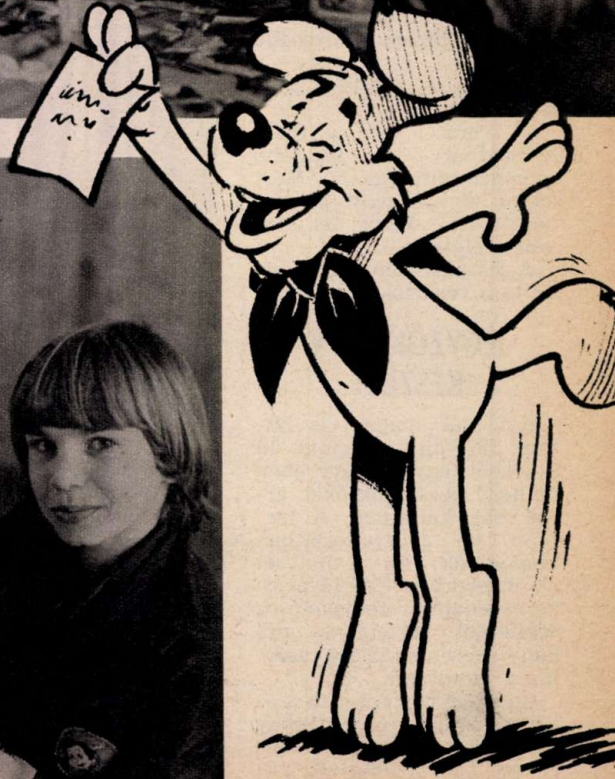

Gyerekek a PULT előtt

Olykor a mérleg sem pontos, tévedhet a pénztáros is. Időnként történetek keringenek a becsapott vásárlókról és a vásárlók soraiban ott állnak a gyerekek is.

A piacon a hentes előtt nagy csődület támadt. Egy fiatalasszony méregtől veres accal mondta a magáét, mellette állt tizenkét éves kislánya.

— Mindenütt becsapják ezeket a gyerekeket! Rá volt írva a 22 forint 40 fillér a papírra, negyven deka párizsinak az ára! Mindjárt feltűnt nekem, hogy túl kicsi ez a csomag, és hát persze! Pár dekával bizony kevesebb volt.

— Meg is ehette a gyerek!

— Persze, meg a főzőkolbászból is legalább ugyanennyit, igaz?! Mert abból is hiányzott jó néhány deka. Pedig fel sem volt szeletelve!

A fiatalasszony végül elkérte a vásárlók könyvét.

JEGYZŐKÖNYV KÉSZÜLT

Azt már magam is láttam, hogyan szorítanak ki a sorból egy-egy gyereket, de hogy becsapják őket, arról csak hallottam. A legjobb, ha a gyakorlatban megnézzük: mi a helyzet az üzletekben? A fővárosi kereskedelmi felügyelőség segítségét kértem és néhány gyerekkel próbavásárlásra indultunk.

Az ötödikes Forgách Lali, a hatodikos Sztrokay Jutka és a nyolcadikos Petrovics Ildi gyakorlott vásárlók. A Déli pályaudvari ABC-áruházban kristálycukrot, juhtúrót, csokoládét, papírzsebkendőt és sokféle más árut raktak a kosarukba. A blokkokat megőrizték és a kereskedelmi felügyelővel együtt indultunk az üzletvezetőhöz.

Gyors számolás következett. Kiderült, hogy amíg a kékfeliratos, papírcsomagolású kristálycukor árát helyesen 17,50-ért, addig a pirosfeliratos nylon csomagolású finomított kristálycukorét 19 forint helyett 19,50-ért számolták. Egy másik pénztárnál a két csomag 2,20 forintos papírzsebkendőért kétszer kettőharmincat kértek.

Amíg a jegyzőkönyv elkészült az irodában, Bencze Gábor üzletvezető-helyettes így védekezett:

— Több ezer árut tartunk, s közülük nagyon soknak gyakran változik az ára. Ilyen például a papírzsebkendő is.

— És a cukor?

A boltvezető-helyettes erre nem tudott mit válaszolni. Az árut az üzlet, a pénzt a vásárlók visszakapták. A tévesen számoló pénztárosok pedig figyelmeztetésben részesültek...

EGY DEKÁVAL KEVESEBB

Papír- és írószerbolt következett. Pontos számolás, udvarias kiszolgálás a Madách téren, az ÁPISZ Kiskereskedelmi Vállalat 513-as számú boltjában. Ugyanúgy a Szent István körúti ZÖLDÉRT-nél — bár a mérleg itt nem volt a legpontosabb. Jegyzőkönyvbe került az egydekás eltérés is.

Az angyalföldi Ipoly utca 3/a. szám alatti közértben ötféle árunál összesen 20 fillér volt a tévedés, a közeli húsboltban — Kárpát utca 1. — a gyors, udvarias kiszolgálás után felvágott, kolbász és virsli került a szatyorba.

A virslivel már egy kis baj volt. Az ára és a súlya között egyforintos különbség. A magyarázkodás hosszabbra sikerült, mint a virsli...

Még körülnéztünk néhány helyen, de — szerencsére — más hibát, tévedést nem találtunk. Ennyi is elgondolkodtató, hiszen sok kicsi, sokra megy.

— Mit tapasztaltok, előfordul, hogy becsapnak benneteket? — kérdeztem az ötödik kerületi, Petőfi Sándor Általános Iskolában a gyerekektől.

— Előfordul — mondta Forgách Sanyi nyolcadikos. — Egyszer nekem százas helyett ötvenesből akartak visszaadni, de én rögtön szóltam és vissza is kaptam, ami visszajárt. A pénztáros elnézést kért, tényleg sokan voltak és mindenki sietett. De azóta én mindig előre kiszámolom a pénzt.

— Mi is tudunk számolni — szólt közbe az ötödikes Burián Zsuzsa. Német Gabi viszont panaszkodott:

— Nemrég rámsózták a szalámivégeket. Nem vettem észre, otthon derült ki. Anyu vitte vissza az egészet.

A HIBÁÉRT SZÓLNI KELL

— Mi a véleménye az ilyen és ehhez hasonló ügyekről a fővárosi kereskedelmi felügyelőségnek? — kérdeztem dr. Farkas Zoltán csoportvezetőt.

— Ritkán végzünk próbavásárlást gyerekekkel, de mivel én magam is vásárló vagyok, jócskán akadnak tapasztalataim. Ezek — összességükben — kedvezőek. Számtalanszor láttam már, hogy a pénztáros segít kiszámolni a gyerekeknek a pénzt. Különösen a kisebekkel türelmesek, segítőkészek, még akkor is, ha nagy a forgalom. Véleményem szerint előfordulhat, hogy mégis tévednek a gyerekek kárára, de nem ez a jellemző. A pénztárnál is legtöbb esetben édesanyák ülnek. Szerintem inkább az a baj, hogy ha a gyerekek észreveszik a tévedést, vagy netán a szándékos becsapást, nem mernek szólni. Pedig nekik is jogukban áll, hogy elkérjék a vásárlók könyvét és beírják panaszukat. Szerencsére nagyon sok az olyan értelmes, ügyes gyerek, aki felkészül a vásárlásra, ismeri az árakat. Őket kevésbé éri meglepetés.

Az biztos, hogy nem szabad eleve rosszindulatot feltételezni a bolti dolgozókról. Abban is igaza van dr. Farkas Zoltánnak: nem árt, ha mindenki ismeri a jogait. A gyerekek is elkérhetik — akárcsak néhány forint miatt — a vásárlók könyvét. De nem kell mindig rögtön ezzel kezdeni! Legtöbbször elég egy-két udvarias szó és minden rendbe jön. Hiszen tévedhet a pénztáros is. Szórhatja a nagy tömeg. Hibázhat a felnőtt, de a gyerek ne rögtön a „becsapást" keresse emögött

Orbán József

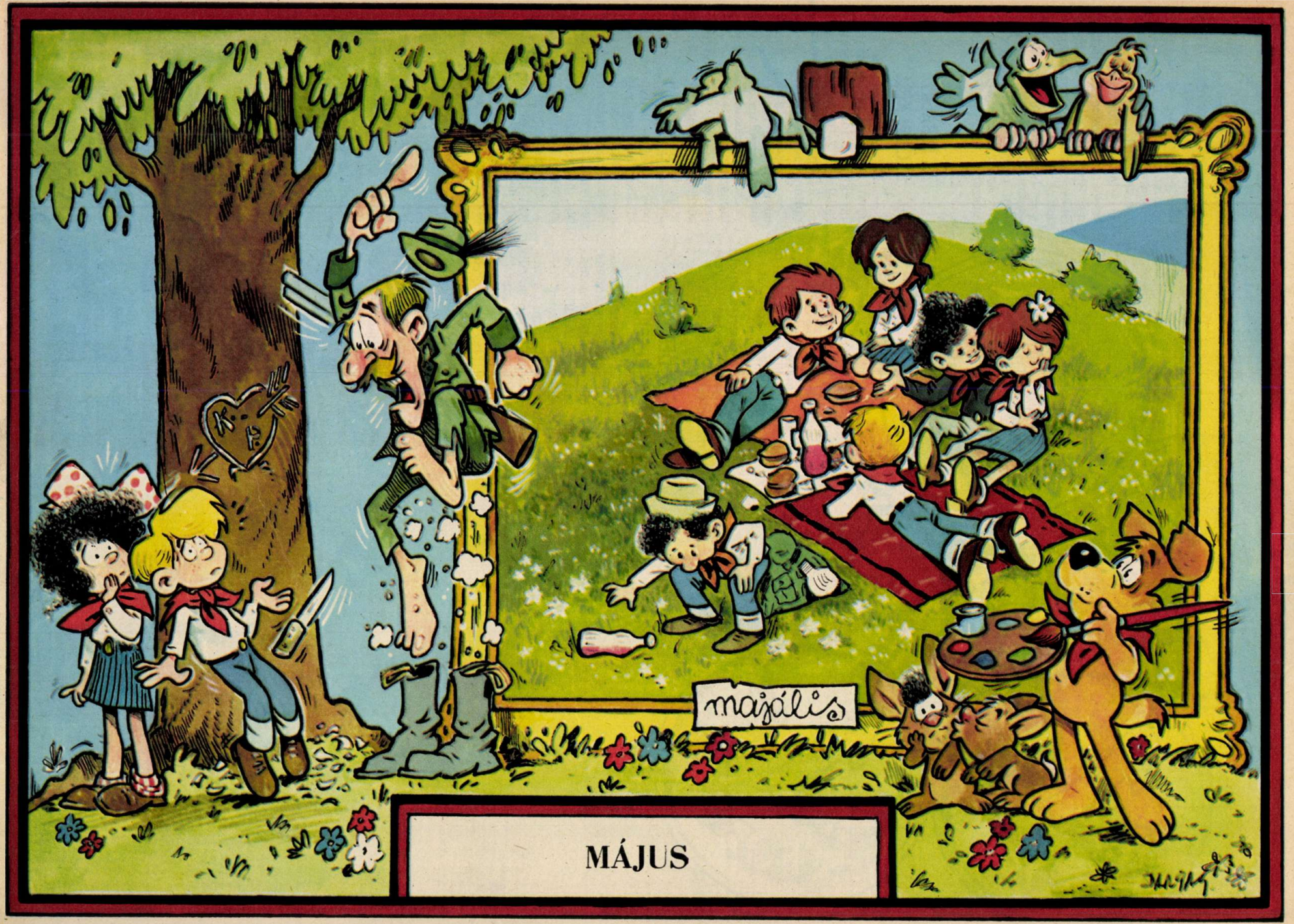

MÁJUS

Minden hónapban, minden hónapról közlünk ilyen színes naptárt. A többi a te dolgod. Ragaszd kartonpapírra és jegyezd fel benne – hogy el ne felejtsd – legfontosabb teendőidet.

1
CSÜTÖRTÖK
Munka ünnepe

2
PÉNTEK
Zsigmond

3
SZOMBAT
Tímea, Irma

4
VASÁRNAP
Mónika, Flórián

5
HÉTFŐ
Györgyi

6
KEDD
Ivett, Frida

7
SZERDA
Gizella

8
CSÜTÖRTÖK
Mihály

9
PÉNTEK
Gergely

10
SZOMBAT
Ármin

11
VASÁRNAP
Ferenc

12
HÉTFŐ
Pongrác

13
KEDD
Szervác

14
SZERDA
Bonifác

15
CSÜTÖRTÖK
Zsófia, Szonja

16
PÉNTEK
Mózes

17
SZOMBAT
Paszkál

18
VASÁRNAP
Erik

19
HÉTFŐ
Ivó, Milán

20
KEDD
Bernát

21
SZERDA
Konstantin

22
CSÜTÖRTÖK
Júlia, Rita

23
PÉNTEK
Dezső

24
SZOMBAT
Eszter

25
VASÁRNAP
Pünkösd

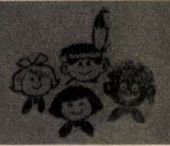

26
HÉTFŐ
Fülöp

27
KEDD
Hella

28
SZERDA
Emil, Csanád

29
CSÜTÖRTÖK
Magdolna

30
PÉNTEK
Janka, Zsanett

31
SZOMBAT
Angéla

GYERE KI A RÉTRE!

Virágtenger közepében:

– Itt a csokor. Neked szedtem – mondja a fiú.

– Nem kell! Add inkább Angélának. A Kis lakodalmasban úgyis ő volt a menyasszonyod.

– A Kis lakodalmasban? Hiszen a színpadon Pista játszotta a vőlegényt.

– Pista, vagy Richárd, nekem egyre megy – neveti el magát a lány, majd hirtelen kikapja a fiú kezéből a csokrot.

Fut a virággal, a millió és millió vadvirág között. Nyomában a fiú szalad és a nap fénye táncol.

– Látlak, bújó! Gyere elő! – kiáltja el magát valaki, s a zöld mezőt fiúk, lányok, Paletta Richárd, és Markó Gabriella barátai lepik el. A kalocsai 398. számú II. Rákóczi Ferenc Úttörőcsapat népitáncosai, akik tavaszt csalogató játékokat játszanak.

A több mint három évtizedes múltra visszatekintő együttes évek óta menti és közkinccsé teszi a környék népdalait, táncait, a nagyapák és nagymamák régi játékait.

F. Gy.
Fotó: Szalay Béla

Pünkösd királynője. Kicsit kényelmetlen trón, mégis csodálatos, hiszen csak őt nézik

Zöldell a bokor, piroslik a masni, mosolyog a lány

Pórul járt lovag.

Egy fiú, négy lány! Csuda nehéz a választás

ne

Keresd a párod s ha megtalálod
szebben süt a nap.
Vidámabb a nóta, fürgébb a láb

Alszik a csősz, szabad a préda.
Ellopni a botját
az ám a mulatság!

tt a mező,
upa virág!
tt a csokor,
d szedtem.

Eljen a Tenkes kapitánya!

MI ÚJSÁG KAPITÁNY?

A Budapesti Gyermekszínházban újra szemtől szemben állok a Tenkes kapitányával. Első találkozásunk óta tizenhat év telt el, de az idő múlását csupán a homlokon néhány mélyülő barázda, a haj közé szövődött ezüst szál jelzi.

Nem tudom, hogy a Tenkes hegy hőse élt-e, hogy magas, zömök, szőke vagy barna volt-e, csak azt, hogy ha hallom a Tenkes nevet, ha a Siklós környéki hegyek között sétálok, vagy átlépem a vár küszöbét, ahol a nagysikerű film sok-sok izgalmas jelenetét forgatták, a „csudaklassz" kapitány képében előttem mindig Zenthe Ferenc arca jelenik meg.

— Salgó vára alatt egy kis faluban születtem. De sokszor képzeltem magam várkapitánynak, nagy kalandok, igazságos csaták hősének! Bizonyára gyermekkori emlékeim is hozzájárultak a Tenkes kapitánya című film sikeréhez. És még valami! A film készítői kivétel nélkül rajongtak a gyerekekért. Jómagam elsősorban a saját tizenegy esztendős, romantikát, kalandot szerető fiamnak akartam örömet szerezni. Sokan azt mondták, hogy a mi filmünkben az ellenség kissé bugyuta. És a valóságban a kurucok sem voltak ilyen vakmerő legények. Lehet. De a film mégis hazaszeretetre, helytállásra ösztönzi az embert. Arra, hogy mai életünkben sem ártalmas egy kis furfang, egy kis lelemény.

— Már az első találkozásunkkor megfogalmazódott bennem a kérdés, de csak most teszem fel: vívni, lovagolni hol tanult meg?

— A kardforgatás fortélyát a katonaságnál sajátítottam el. A lovaglás tudományát pedig az öttusázók egykori kapitányától, attól a Hegedűs Ferenctől lestem el, aki a sokszoros világ és olimpiai bajnok Balczó András tanította.

— A Tenkes kapitánya című film első bemutatója óta mi történt az életében?

— Mindenekelőtt az, hogy a film írója, Örsi Ferenc „lefokozott". A Princ a katonában már csak őrmesterként szerepeltem, azonban a barátságunk örökre megmaradt. A televízió a filmet újra és újra műsorra tűzi, és engem a gyerekek újra és újra kapitánynak neveznek, amikor megszólítanak, amikor autogrammot kérnek az utcán. A fiam, aki tizenhat évvel ezelőtt együtt játszott velem, egyik epizódistája volt a filmnek, huszonhét esztendős, felnőtt férfi lett. Elektromossággal foglalkozó szakember, de a világjárás is izgatja, munkája mellett angol nyelvet tanul. A feleségem akkor a Cukor utcai Általános Iskola testnevelő tanára volt. Én megmaradtam a Madách Színháznál, de a televízióban, a szinkrongyárban és máshol is rengeteget szerepeltem. Úgy érzem, hogy a színház világában nem vagyok kapitány, de a hűségem, munkaszeretetem „kapitányi".

— A képernyőn valóban gyakran látjuk, a filmekről azonban hiányzik.

— Nemcsak a filmgyár, a rendező a hibás, hanem én is. A tiszta vizet szeretem, nem pedig a zavarosat. Tudom, hogy a gyerekeket is az olyan film érdekli, ahol történik valami. A mai filmekben azonban legtöbbször olyan az élet, mintha állóvíz lenne, mozdulatlanság, nyavajgás van benne. Ha majd olyan film kerül forgatásra, ahol a kaland és a kalandozás is főszerepet kap, engem is megkeresnek majd a rendezők.

— Csakhogy egy színész kihagyásait nem lehet megismételni, és minden esztendő pótolhatatlan veszteség.

— Veszteség és nyereség is lehet. Én mindig szerettem a gyerekeknek játszani, de csak néhány évtized kihagyásával léphettem újra vendégként a Gyermekszínház színpadára. Dickens Karácsonyi ének című színdarabjában a főszerepet

Egy nyomasztó álom után jött a nagy változás. Scrooge úr, a Karácsonyi ének hőse itt már jókedélyű, nemeslelkű ember

szívvel-lélekkel vállaltam. Pedig tőlem teljesen idegen a harácsoló ember. E fösvénység azonban a színpadon másokkal törődő lénnyé változik. A közönséget pedig ez a változás érdekli. Pontosabban azért jön színházba, mert szeretné megtudni: hogyan szabadulhat meg gyarlóságaitól, hogyan lehet jó az ember.

Tanulópénzként a gyerekek nemcsak a jegyek árát fizetik be, előfordul, hogy a zsebükben lapuló kedvenc csemegékből is feldobálnak a színpadra néhány marékkal.

Zenthe Ferenc időnként megkóstolja az édességet. De ő nem az ajándékért, hanem azért osztogatja az emberséget, mert azt szeretné, ha egy kicsit mindenki jobb lenne, ha mindenki olyan kitartással, tisztességgel, becsülettel küzdene az életében, mint egykor a Tenkes kapitánya tette.

Faragó György

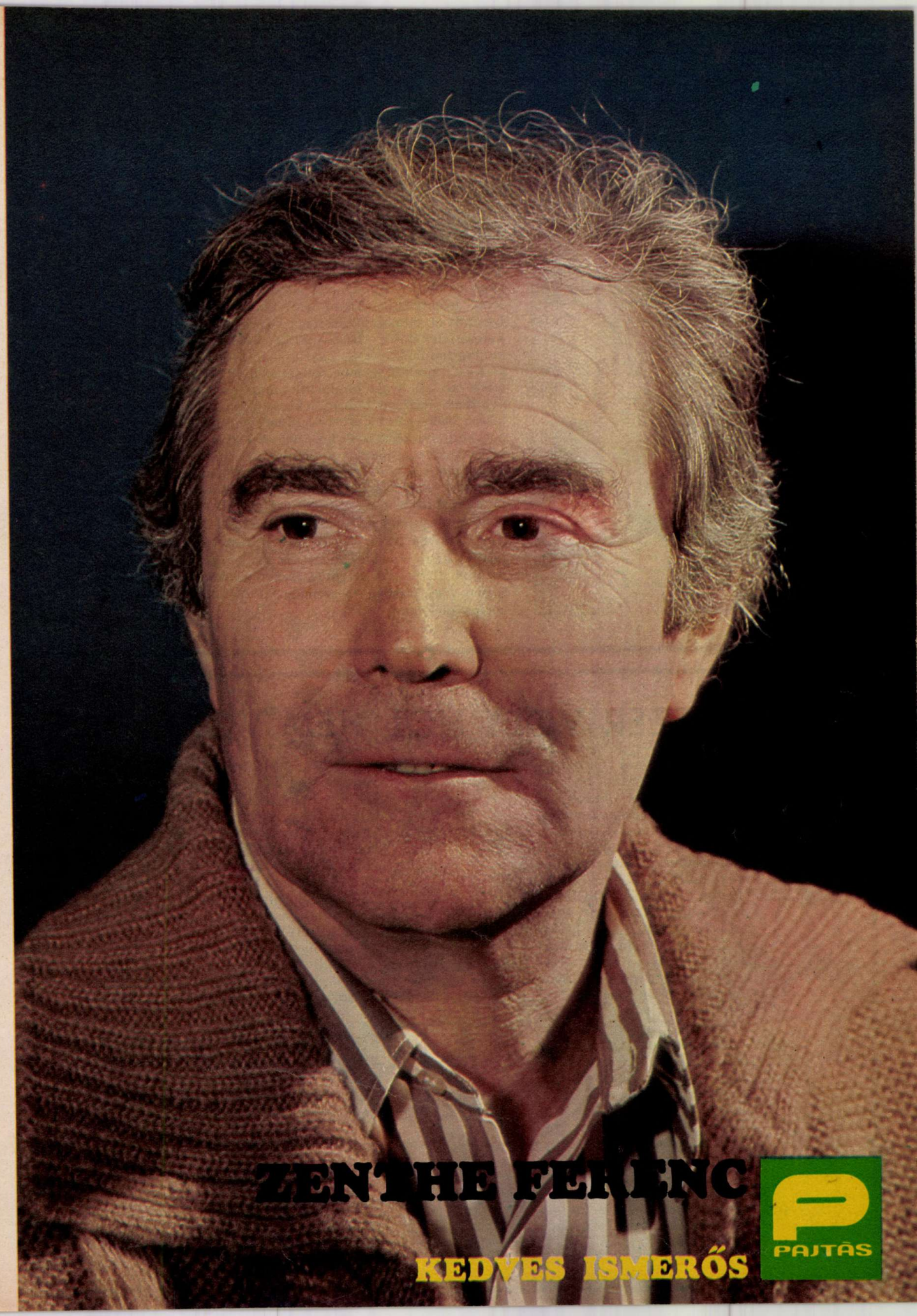
ZENTHE FERENC
KEDVES ISMERŐS
PAJTÁS

LÁNYOK, FIÚK!

VÁR BENNETEKET A MAGYAR GYAPJÚFONÓ ÉS SZÖVŐGYÁR!

JELENTKEZZETEK VÁLLALATUNKHOZ SZAKMUNKÁSTANULÓNAK!

Tanulmányi idő: 3 év. Szövő szakmunkástanulónak az I. gyárunkban — Bp. IX., Soroksári út 110—112. sz. alatt — lehet jelentkezni. Távol lakó tanulókat kollégiumban helyezünk el. Szakmunkásvizsga sikeres letétele után kezdő kereseti lehetőség: **2800,— Ft/hó, 3400,— Ft/hó.** Fonó szakmunkástanulónak a II. gyárunkban — Bp. XI., Kondorosi út 6—8. sz. alatt — lehet jelentkezni. Távol lakó tanulók részére a II. gyári tanulóotthonban biztosítunk szállást. A szakmunkásvizsga sikeres letétele után kezdő kereseti lehetőség: **2000,— Ft/hó, 2200,— Ft/hó,** gyakorlott fonó szakmunkás keresete **2500,— Ft/hó, 3500,— Ft/hó.** A fonó és szövő szakmunkástanulóknak a tanulmányi időtartam alatt ingyenes reggelit és 3,— Ft-os térítés hozzájárulással ebédet biztosítunk. Kiemelkedő tanulmányi eredmény esetén 2 hetes jutalomüdülésben részesítjük tanulóinkat. A vállalatnál továbbtanulási, sportolási, kedvezményes üdülési lehetőség van. Évente egyszer 750,— Ft értékben természetbeni juttatást és kedvezményes fonal- és szövetárusítást tartunk dolgozóink részére. **A jelentkezéseket mindkét gyárban személyesen vagy írásban a személyzeti és oktatási osztályokon kérjük megtenni.**

EGYSZER VOLT HOL NEM VOLT...

...pld. Andersen meséi. Öt hangjáték. A legismertebb Andersen-meséket átdolgozta és a hangjátékokat rendezte: Solymosi Ottó ..... 70,— Ft

...pld. Benedek Elek meséi. A hanglemezen hat mesejáték hallható ..... 70,— Ft

...pld. Lewis Caroll: Alice Csodaországban. Domján Edit, Márkus László, Lorán Lenke, Szabó Gyula, Kiss Manyi, Rátonyi Róbert, Ráday Imre, Agárdi Gábor és még sokan mások ..... 70,— Ft

...pld. Dióbél királykisasszony. Domján Edit mesél ..... 70,— Ft

...pld. Grimm-mesék. Öt hangjáték ..... 70,— Ft

...pld. Kép a tükörben. Halász Judit énekel ..... 70,— Ft

...pld. Kótyonfitty király almája. Béres Ilona és Bessenyei Ferenc mesél ..... 70,— Ft

...pld. Lázár Ervin: A fájós fogú oroszlán. Hangjáték gyermekeknek ..... 70,— Ft

...pld. Móra Ferenc: Furfangos Cintula és más mesék. Hét mesejáték ..... 70,— Ft

...pld. Móra Ferenc: Sündisznócska lovagol és más mesék. Nyolc hangjáték ..... 70,— Ft

...pld. Piroska és a farkas. Hat mese. Mesemondók: Gáborjáni Klára, Vörösmarty Lili, Gönczöl János, Psota Irén, Gábor Miklós, Váradi Hédi, Sinkovics Imre 70,— Ft

A felsorolt hanglemezek bármelyike megrendelhető a kitöltött, kivágott, címünkre borítékban beküldött hirdetés alapján. Postán utánvéttel szállítunk. Tekintettel a korlátozott példányszámokra, a rendeléseket beérkezésük sorrendjében teljesítjük.

Címünk:
ZENEI ANTIKVÁRIUM HANGLEMEZBOLTJA
Budapest,
V., Múzeum krt. 21. 1053
Telefon: 173-343

A megrendelő neve: .....

Pontos címe irányítószámmal: .....

.....

.....
aláírása

LEÓ

A FALJÁRÓ

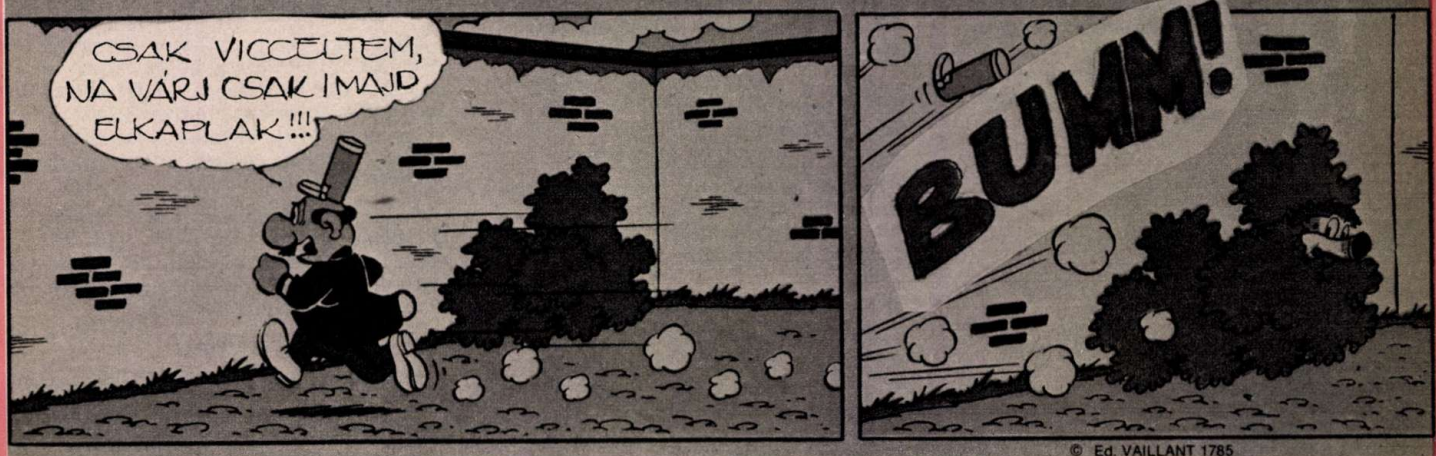

© Ed. VAILLANT 1785

1552. szeptember 9-én az egri várban élénk nyüzsgés, kopácsolás hallatszik. Az első piacon az ácsok félöles karók végét csapkodják laposra. János tűzmester cserépből készült golyókat tömet puskaporral. Az ókapunál, ahol a kaszárnyák vannak, a lakatosok kopácsolnak. Mindenkinek a fegyverét meg kell igazítaniuk, aki hozzájuk viszi.

Kis történelem

Készülődés

A nagy készülődés oka: a kémek meghozták a hírt Egerbe, hogy a török sereg közeledik. Most már bizonyos, hogy Eger ellen jönnek.

Dobó, a vár kapitánya, főtisztjeivel a palota felé vonul. Megállnak, tanácskoznak. Nem sokkal később összetrombitálják a vár népét.

Három perc sem telik bele, együtt van a vár népe. A tisztek Dobó körül. Mögöttük rendben a katonaság, leghátul a parasztok meg az asszonyok.

Ekkor Dobó megszólal:

— Azért hívattam össze a vár népét, mert a török sereg közeleg Egerhez. Ránk következett, amit évek óta vártunk.

Kedves barátaim és védőtársaim! Ha Eger elesik, utána nem állhat meg se Miskolc, se Kassa. Az apró várakat lerázza a török, mint a diót. Nincs többé ellenállás, és akkor Magyarországot beírhatja a történelem a halottak könyvébe.

Az egri vár erős, de ott a szolnoki példa, hogy a falak ereje nem a kőben vagyon, hanem a védők lelkében. Szolnokon pénzen fogadott, idegen zsoldosok voltak. Nem a várat mentek védeni, hanem, hogy zsoldot kapjanak. Itt mindenki a hazát védi. Ha vér kell, vérrel. Ha élet kell, élettel. Ne mondhassa ránk a jövendő nemzedék, hogy azok a magyarok, akik 1552-ben itt éltek, nem érdemelték meg a magyar nevet.

Mindenki vessen számot magával. Aki többre becsüli a bőrét, mint a nemzet jövendőjét, az előtt nyitva még a kapu. Inkább kevés oroszlán, mint sok nyúl. Akinek reszket az ina a közelgő zavartartól menjen, mielőtt tovább szólnék.

Dobó várt, hogy mozdul-e valaki, de néma csend volt. Nem mozdult senki. A feszület mellett két viaszgyertya állt, az apród meggyújtotta. Dobó pedig tovább beszélt:

— Esküdjetek velem!

Mindenki esküre emelte kezét.

— Esküszöm, hogy véremet és életemet a hazáért és királyért, az egri vár védelmének szentelem. Sem pénz, sem ígéret meg nem tántorít. A vár feladásáról szót sem ejtek. Magamat élve sem a váron belül, sem a váron kívül meg nem adom. A vár védelmében elejétől végéig alávetem akaratomat a nálam feljebbvaló parancsolatának. Isten engem úgy segéljen!

Az eskü utolsó szavainak elhangzása után Dobó kibontotta a vár kék-vörös zászlaját, és összefogta a nemzetiszínűvel.

Éjjel az egyik őr jelentette a kapitánynak, hogy a török már a szomszéd faluban, Makláron van. A holdvilágnál úgy jönnek, mint az árvíz.

Az új tanterv szerint már a harmadikosok is megismerkedhetnek a magyar történelemmel. Tankönyvünkbe viszont még nem kerültek bele a megfelelő olvasmányok.
Mi segítünk: a szerkesztőség meg te, akinek van harmadikos testvére, barátja, szomszédja, kisdobos őrse . . .
Add át nekik rendszeresen a KIS TÖRTÉNELEM címszó alatt megjelent írásokat.
Kérésünk — úttörőmegbízatás.

HOLDFOGYATKOZÁS

HISTORIA
AZ EGER VARNAC
CZODA NAGY SZERENTZES VItatásáról, és à Törökektöl valo meg menekedéséről.

EZ. ÉNEKNEC ELŐL IÁRO BESZÉDE.

Ti Magyároc már Istét imádiátoc, Es őneki nagy hálákat adiátoc, Ielesben Tiszan innét kic lakoztoc, Egri vitézeknec soc iót mondiátoc.

Im egy Cronikát mondoc, meg hallyátoc, Talám mássat soha nem hallotátoc, Magyaroc vég házban sem szolgáltatoc, Eger várat mint oltalmazátoc.

Nem emberi hatalom esc műuele, Mert czac [illegible] isten hatalmát kelönte, Ez világ hatalmát [illegible], Töröc Czászár ereiét szégyenire.

R iij

Tinódi Lantos Sebestyén az egri vár védelmének történetét írta meg históriás énekében, melyet nemcsak előadott, hanem könyvben meg is jelentetett

Az utolsó erőfeszítés

Október 14-én a fölkelő nap már egy vérbe és koromba piszkolódott, ringyes-rongyos várra nézett alá, mikor föléje került Egernek. Helyenként még füstölgött az égő gerenda, az olajos, kénes hordók egy-egy dongája. Dögbűz és emberbűz, szemét mindenfelé.

Az egri vitézek a falakról le-levizsgálódtak, de csak a halottakat összeszedő törököket látják. Annyi ott a holttest, hogy nem győzik hordani. Mégis mozgolódik a török, gyülekeznek a vár felé. Nyilvánvaló, hogy egybevonják most minden erejüket.

Tíz órakor a várpiac trombitása gyülekezőt fúj. Csupa bekötött fejű, bekötött kezű ember. Aki mozogni tud, a falon van. Mindenki érzi, hogy ez a nap az utolsó. Dobó ragyogó páncélöltözetben lépked elő. Az oldalán széles, ékköves kard, a kezén vaskesztyű.

A parasztokat, asszonyokat s egyéb bemenekült népet Dobó mind az üstök és a falak mellé rendelte. A belső házakban nem maradt senki, csak a gyermekek. Az asszonyok forralják a vizet, a szurkot, az ólmot. Hordják szaporán, adják a katonáknak.

A török egyre nagyobb és nagyobb sokaságban tör fel a bástyákon. Egyesek már fel is ugrálnak, és gyilkos birokra kelnek az egri vitézekkel. Maga Dobó is torkon ragad egyet. Próbálja visszalökni, de a török megveti a lábát. Egy percig mind a kettő meredt szemmel liheg, akkor Dobó összeszedi az erejét és egy csavarintással lerántja a földre. Akkor ér oda Baloghné. Visítva suhintja meg a kardját a levegőben, s a török feje vállban szakad le iszonyú csapása alatt. Dobó csodálkozva pillant a mellette viaskodó asszonyra, de nincs ideje szólni.

Baloghné csapást csapás után mér a felnyomakodó törökre, míg végül lándzsaszúrás találja, s lehanyatlik a bástyáról.

A küzdelem a fal tetejére csap. Ember ember ellen küzd. Meg-megjelenik egy-egy zászlós török, majd eltűnik a mélyben. Egyik török a másikat tolja, taszítja. A vastag derekú Kocsis Gáspárné úgy loccsantja forró vízzel szembe az egyik nagy szakállú törököt, hogy amint az a szakállához kap, ott marad a díszes szakáll a markában.

Egy másik asszony a tűzből lángoló hasábfát ragad ki, s azzal üti arcba a törököt úgy, hogy a szikrák csillagokként csapnak széjjel. A többi asszony fegyverrel száll szembe a pogányokkal.

— Üssétek! Üssétek! — bömböli a felnémeti kovács.

Dobó a falra térdelve, ziháló mellel és meredt szemmel néz alá, míg kardjáról és szakálláról csepeg a vér.

Az egri vár védőinek diadala

A borzalmas ostromra három napig halotthordás következett. A töröknek csupán a külső vár falai alól nyolcezer halottat kellett elhordaniuk.

A következő napon az egriek nem ágyúszóra virradtak. A török sátrak ott fehérlettek a halmokon és a hegyoldalakon, de törököt nem lehetett látni sehol.

Ahogy nézegetik a török sátrak különös csendességét, egyszer csak megszólal valaki:

— Elmentek!. . .

Mint a sebesen harapódzó tűz a száraz avaron, ismétlődik a szó szanaszét a várban.

A török csakugyan megszökött. A pasák még egy ostromot akartak, de a janicsárok a pasák sátora elé csapkodták fegyvereiket, dühösen kiáltozták:

— Nem harcolunk tovább! Allah a magyarokkal van!

Ahmed pasa ott a sereg színe előtt sírva és szakállát tépve szidta Ali pasát:

— Aláváló nyomorult! Rossz akolnak mondtad Eger várát, juhoknak a bennük levő népet, most vidd a szultán elé ezt a gyalázatot.

Csak a bégek közbelépésén múlt, hogy a két pasa össze nem verekedett a hadsereg színe előtt.

A pasák még ki sem adták a parancsot a visszavonulásra, a török had már megkezdte. Otthagyták a sátrukat, poggyászukat, s útnak eredtek.

Óriási öröm szállta meg a várbelieket.

A győzelem híre gyorsan szállt nyugatnak. Európa tapsolt és ujjongott.

(Gárdonyi Géza nyomán)

FIATALOK FIGYELEM!

Általános iskolai végzettséggel rendelkező lányokat, fiúkat felveszünk az 1980/81-es tanévre **fonó, szövő, géplakatos, elektroműszerész** és **villanyszerelő szakmunkástanulónak.**

Felső korhatár: 16 év

Tanulóidő: 3 év

Társadalmi ösztöndíj: 500,— Ft

Tanulmányi ösztöndíj: eredménytől függően havi 350—550,— Ft

Ösztöndíj-kiegészítés: 190,— Ft

Teljes ellátást havi 210,— Ft-ért kaptok.

A kollégiumi elhelyezés, a tankönyv és a munkaruha díjmentes. Az utolsó félévben a 4-es, 5-ös tanulók teljesítménybérben dolgoznak.

A szakmunkásvizsga után a kereseti lehetőség 3500—4000,— Ft

Továbbtanulási lehetőséget biztosítunk.

Jelentkezni lehet szombat kivételével bármely munkanapon 7 órától fél 4-ig személyesen.

Levélre részletes tájékoztatást küldünk.

A gyár címe: PNYV Magyar Pamutipar személyzeti és oktatási osztály,
Budapest, Erkel u. 30. 1046
Telefon: 639—111/115-ös vagy 224-es mellék.

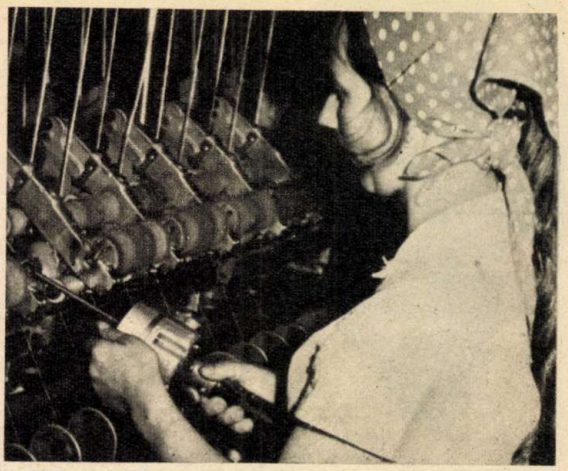

Háromműszakos gyárunkba jó kereseti lehetőséget nyújtó fonó, illetve szövő szakmára szerződtetünk lányokat ipari tanulónak. Azokat hívjuk, akik az 1980-as tanévben fejezik be az általános iskolát.

A tanulóidő 3 év.

Havi ösztöndíj a tanulmányi eredménytől és az eltöltött időtől függően 910—1120 Ft között mozog. Az utolsó félévben teljesítménybért kaptok.

Kollégiumi elhelyezést biztosítunk.

A szakmunkásvizsga után ifjúmunkásainkat modern leányszállónkban helyezzük el.

A jelentkezés: levélben „Ipari tanuló" hivatkozással történik.

Pamuttextilművek
Budai Gyára
személyzeti osztály
Budapest XI.,
Hauszmann A. u. 20.
Levélcím:
1502 Budapest,
Pf. 43.

VASEDÉNY VASEDÉNY VASEDÉNY VASEDÉNY VASEDÉNY VASEDÉNY VASEDÉNY VAS

PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK, FIGYELEM!

Általános iskolai végzettséggel rendelkező fiatalokat

felveszünk tanulónak az 1980–81-es tanévre

„háztartási felszerelések eladója" szakmára.

JELENTKEZÉS: FŐVÁROSI VAS- ÉS EDÉNYBOLT VÁLLALAT

BUDAPEST, KÖZRAKTÁR U. 30. – 1093

SZEMÉLYZETI OSZTÁLY TELEFON: 376-051

VASEDÉNY VASEDÉNY VASEDÉNY VASEDÉNY VASEDÉNY VASEDÉNY VASEDÉNY VAS

PAJTÁSOK!

AVATÁSRA
KISDOBOS ÉS ÚTTÖRŐ EGYENRUHÁKAT
ÉS FELSZERELÉSEKET VÁSÁROLJATOK

AZ EZERMESTER
ÉS ÚTTÖRŐ BOLT VÁLLALAT BOLTJAIBÓL!

EZERMESTER ÉS ÚTTÖRŐ BOLT

TÖPRENGŐ

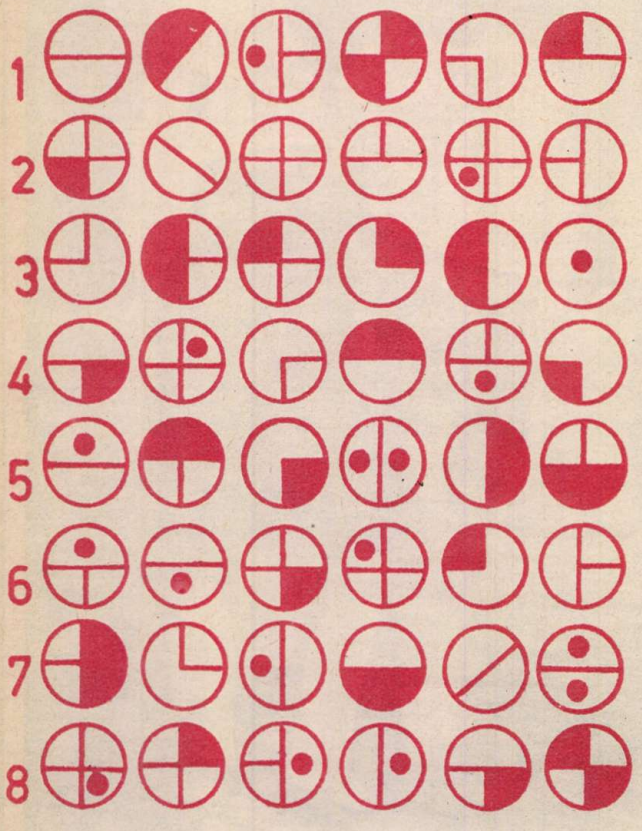

KETTŐ EGYFORMA. Keressétek meg, melyik ez a kettő?

SAKK

Mai feladványunk csaknem 60 éves. Ravasz kulcslépését nem könnyű megtalálni!

Hún Sándor — 1924

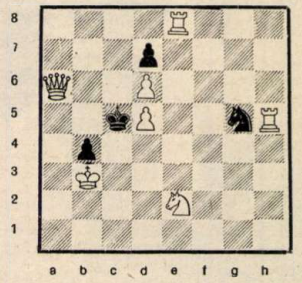

Matt két (2) lépésben.

Megfejtésül elegendő a kulcslépés (világos első lépése) beküldése a Pajtás szerkesztőségének címére.

A március 8-i számban közölt hadállást, mint azt sok gyerek észre is vette, világos simán megnyerte: Nem kellett mást tenni, mint 1. **Vd8†** útján a sötét királyt **f7**-re kényszeríteni, ami után 2. **e6†!** jönne, vezérnyeréssel. A döntetlenajánlat bizony alapos melléfogás volt! — A kitűzött könyvutalványok nyertesei: Fazekas Zoltán (Hőgyész), László József (Ózd) és Szilágyi Attila (Hodász).

Földeák Árpád

A 13. SZÁM MEGFEJTÉSEI

Keresztrejtvény: „Ahol a szabadság a rend, Mindig érzem a végtelent" **A nyíl:** Battonya, Nemesmedves. **Az ábra:** Ki mint veti ágyát, úgy alussza álmát. **Négy fotó:** Parlamentben, Leonardo da Vinci (b) Földosztás, parcellázás, tulajdonos nevét. Május 9. **Betűrejtvény:** panoráma, képregény. **Rakd helyes sorrendbe:** B. C. D. A.

ROTTÁR ANNA

SZEKÉR T. VIRÁG

DR. NAGYŐR ERNŐ

MI A NÉVJEGYEK tulajdonosainak foglalkozása? Ha a betűket megfelelő sorrendbe rakod, megtudod.

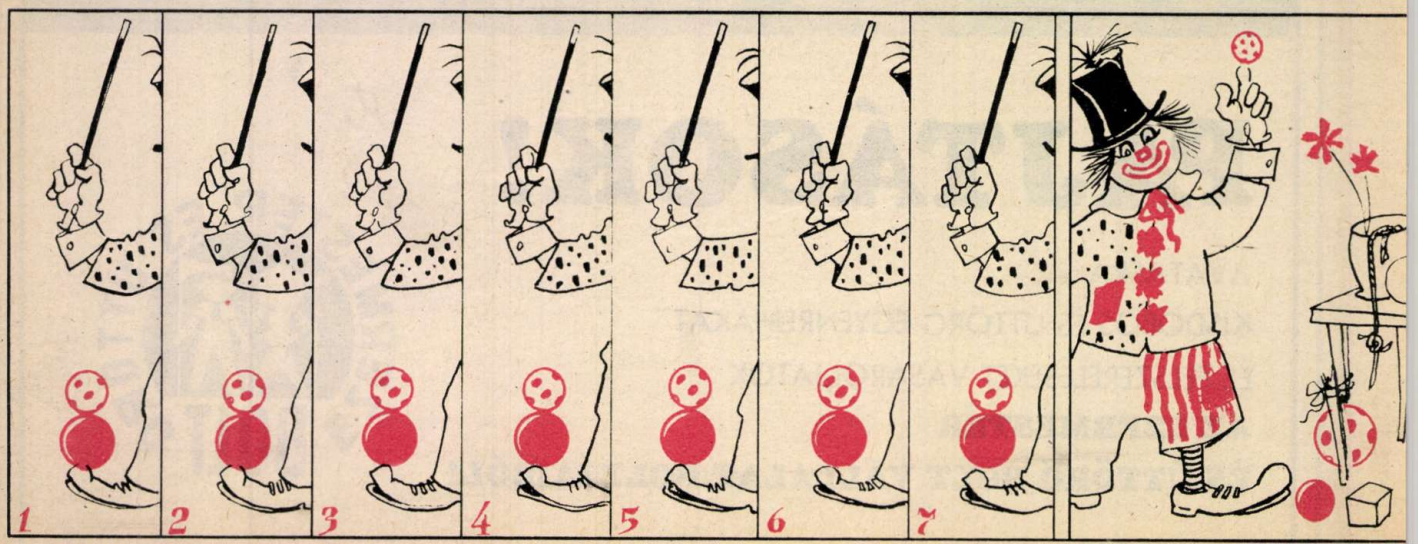

MELYIK RÉSZLET tartozik a bohóc rajzához?

A rejtvények megfejtését csak postai levelezőlapon küldd be!

Ha csak két rejtvényt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a jutalomsorsoláson.

Beküldési határidő: május 13.

RAKD IDŐBELI sorrendbe a képeket!

RAKD HELYES SORRENDBE a képeket. Két-két képet egy tárgy vagy apró részlet kapcsol össze, például: az A képen levő kalap szerepel a C-n is. Folytasd tovább!

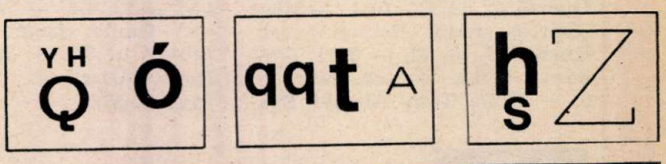

BŰVÖS NÉGYZET

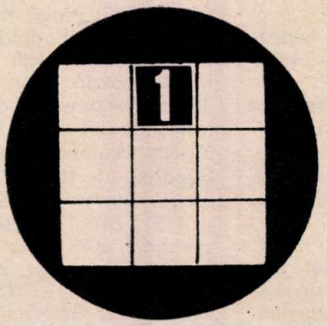

Írd be a négyzet üres mezőibe az alább felsorolt számokat úgy, hogy a vízszintes és függőleges sorokba, valamint a két átlóba kerülő számok összege 27 legyen! 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17.

NYERTESEK

A 12. szám rejtvényeinek megfejtéséért könyvutalványt kapnak: Polgár Rozália, Budapest, Berkesi Márta, Mezőberény; Csomor Erzsébet, Mezőtúr; Cser Edit, Szolnok; Farkas Kálmán, Litér; Haris Edit, Lábod; Juhász Ágnes, Parád; Koczka Éva, Jászberény; Kovács Szilvia, Bicske; Krancz Ferenc, Kőszeg; Lencsés János, Kőszárhegy; Lukács Zsolt, Miskolc; Metzger Tibor, Pilisszentiván; Muzslai Imre, Bodajk; Oláh Anikó, Ecsegfalva; Pálfi Beáta, Nagykanizsa; Rideg Ágnes, Székesfehérvár; Tégla Mária, Szegvár; Tucsek Gábor, Szügy; Wiszt Attila, Környe.

A Szépművészeti Múzeumban tartott szellemi árverés győztese: Csillik Zsolt (Szeged, Madách u. 2. — 6721) További nyertesek: Horváth Hajnalka, Budapest; Csernák Gyöngyi, Budapest.

LEVELEZNÉNK

HATODIKOSOK ÍRJANAK: Jakab Jutka, Budapest, Szakasits Á. út 50/b. — 1115 Zrubecz Tünde, Gyúró, Petőfi út 74. — 2464; Szakál Katalin, Nádudvar, Pacsirta 9. — 4148; Molnár János, Mátyásdomb, Szabadság u. 7. — 8134; Marácz Imre, Halogy, Telek u. 22. — 9917; Krizsán Erzsébet, Pilis, Rózsahegy u. 11. — 2721; Pilisi Anikó, Pilis, Ady E. u. 13. — 2721; Kovács Stefánia, Pitvaros, József A. u. 6. — 6914; Nádasy Mónika, Százhalombatta, Rózsa F. u. 23. III/1. — 2440; Horváth Zsuzsanna, Dombóvár, Fő u. 110. — 7200; Horváth Jutka, Dombóvár, VII. utca 9/d. — 7200; Krämer Ildikó, Budapest, Nagy Lajos kir. ú. 98/a. — 1148; Zaják Ildikó, Jászberény, Székely M. u. 9. I/4. — 5100; Kénes Zsuzsanna, Keszőhidegkút, Fő út 9. — 7062;

HETEDIKESEK BARÁTSÁGÁT KERESSÜK: Boza Beatrix, Borsodnádasd, Akácos út 22. — 3671; Varga Piroska, Apátfalva, Arany J. u. 8. — 6931; Vereska Andrea, Békéscsaba, Pulszki u. 4. — 5600; Szórád Ágnes, Jászberény, Újerdő út 62. Pf. 1041. — 5100; Gyárfás Judit, Borsodnádasd, Kossuth L. u. 42. — 3671; Bárkányi Erika, Szeged, Kürt u. 6. — 6727; Tóth Abonyi Éva, Érsekcsanád, Rózsadomb 15. — 6347; Németh Éva, Hahót, Alsófokos 30. — 8771; Maurer Mariann, Villány, Fáy u. 1. — 7773; Patay Ildikó, Nagykőrös, Eötvös K. u. 26. — 2750; Vágány Mária, Újszilvás, Mező I. u. 11. — 2768; Szabó Eszter, Budapest, Sallai I. u. 13/a — 1211; Sélley István, Hévíz, Móricz Zs. u. 50/a. — 8380; Szilágyi Julianna, Tépe, Ady E. u. 6. — 4132; Szabó Erzsébet, Várpalota, Körmöcbánya u. 36. IV. 3. — 8100; Gáspár Anikó, Lajosmizse, Ceglédi út 1. — 6050; Gomány Judit, Mezőnyárád, Lenin u. 89/a — 3421; Balatoni Szilvia, Mezőnyárád, Jegenye sor 8. — 3421; Vernyik László, Onga, Dózsa Gy. út 33. — 3562; Szabó Csilla, Borsodnádasd, Rákóczi út 11. — 3671; Németh Éva, Szeged, Diadal út 12. — 6727; Filep Katalin, Hejőbába, Tsz. út 2. — 3593; Tóth Irén, Hódmezővásárhely, Oldalkosár út 15. V. 15. — 6800; Tajti Ágnes, Mátramindszent, Rákóczi út 30. — 3155; Soltvadkerti Ildikó, Szécsény, Gábor Á. út 4/a. — 3170; Telek Csaba, Ipolytarnóc, Vasút u. 13. — 3138; Szabó Erika, Kaposvár, Honvéd u. 12. 4/3. — 7400; Moldován Tünde, Szigethalom, Kisfaludy u. 37. — 2315; Juhász Ilona, Újszilvás, Abonyi út 20/c. — 2768.

Csere-bere

Bélyeget, kártyanaptárt, képeslapot, matricát, szalvétát, csokipapírt, jelvényt cserélünk: Bartal Edina, Miskolc, Csabavezér út 48. 1/3. – 3508 (dísztáviratokat is); Babinecz Julianna, Tóalmás, Ady E. út 28. – 2252 **(Táncdalénekesek, együttesek, fotóit, plakátjait);** Németh Erika, Nyíregyháza, Szántó K. J. u. 4. I. 8. – 4400 **(gyufacímkét is);** Fodor László, Székesfehérvár, József A. u. 83. – 8000 **(gyufacímkét);** Kovács Éva, Királyszentistván, Kossuth út 13. – 8195 **(képeslapért kártyanaptárt, bélyegeket kér);** Varjú Erika, Budapest, Kiránduló út 64. – 1221; Simon Zoltán, Dabas, Marx K. u. 39/b. fsz. 2. – 2370; Csizmadia Mária, Marcali, Dózsa Gy. út 82. – 8700; Komjáti Zoltán, Kóka, Homok út 28. – 2243; Taskovics Aranka, Érsekcsanád, Széchenyi u. 59. – 6347; Kovács Mária, Mezőtárkány, Táncsics út 14. – 3375; Mega Katalin, Erdőkertes, Felszabadulás út 68. – 2113; Bánszki Judit és Kéri Anna, Domoszló, Marx K. u. 11. – 3263; Harkányi Andrea, Várpalota, Rákóczi u. 14. – 8100; Kalapács Valéria, Lajoskomárom, Bogárdi út 10/a. – 8136; Piros Eszter, Nádudvar, Szikoldal 18. – 4181; Szögi Zsuzsanna, Érsekcsanád, Petőfi S. u. 45. – 6347; Szilágyi Ferenc, Szabadkígyós, Kastély út 23. – 5712 **(prospektusokat is);** Szakács Zsolt, Alsótelekes, Béke út 17. – 3733; Auth Erzsébet, Harc, Fő út 45. – 7172; Cseh Margit, Izsák, Damjanich u. 8. – 6070; Balázs József, Tápiószele, Mátyás út 3. – 2766; Hegyesi Etelka, Sülysáp, Akácfa u. 18. – 2241.

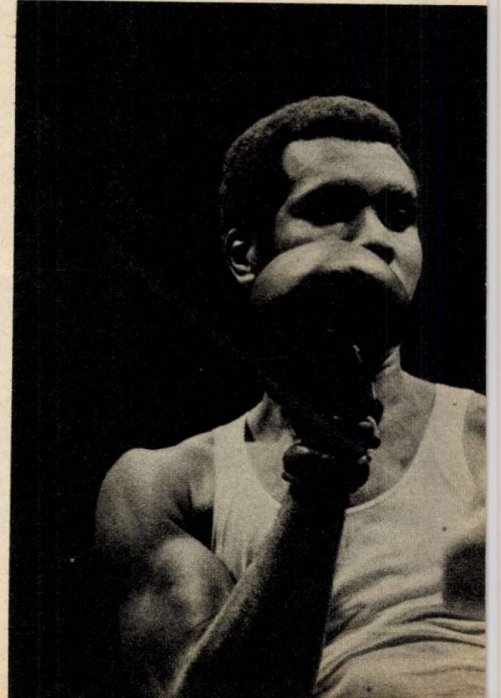

OLIMPIÁRA KÉSZÜL A VILÁG /8./

A fiatal kubai vízilabdasport nagyon rövid idő alatt a legjobbak közé küzdötte fel magát

Éppen nyolcvan esztendővel ezelőtt történt. A második újkori olimpián, Párizsban a párbajtőrvívók versenyét egy *Fonst Ramon* nevű férfi nyerte meg. És ezzel egyben megszerezte Kuba első olimpiai aranyérmét is. Nem szalmaláng volt ez a siker, négy évvel ezután ugyanis, a harmadik nyári olimpián, az egyesült államokbeli St. Louisban a kubai sportolók valamennyi vívószámban elsők lettek. Fonts Ramon a tőr- és párbajtőrvívásban, *de Diaz Manuel* kardvívásban, egy azóta elfeledett versenyszámban, a botvívásban pedig *Van Zo Post Albertson* győzött.

A GÓLYALÉPTŰ

Azóta nyolc évtized telt el. Napjainkban a Karib-tengeri ország lányai, fiai nem a vívópástokon jeleskednek, hanem az atlétikai pályákon, az ökölvívó szorítókban, a röp- és kosárlabda pályákon, a cselgáncs tatamin és a súlyemelő dobogón. A montreali olimpián hat arany-, négy ezüst- és három bronzérem jelezte a szocializmust építő Kuba sportbeli fejlődését. A hat aranyból kettőt az atléta *Alberto Juantorena* mondhat a magáénak, aki a világon először győzött egy

BAI KACSINTÁS

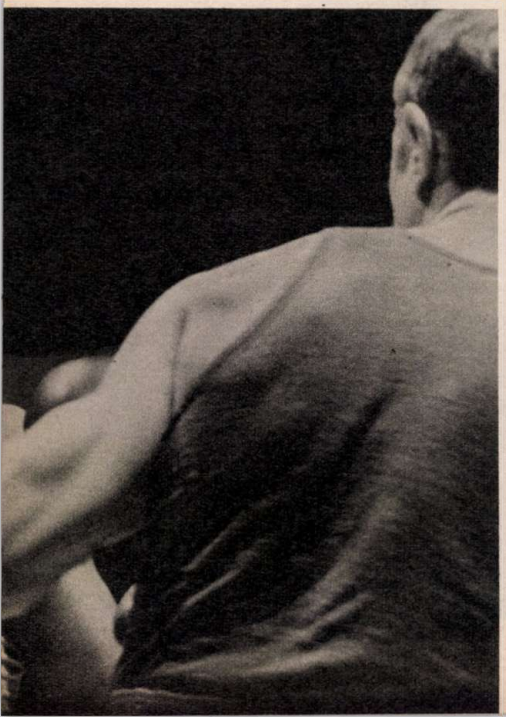

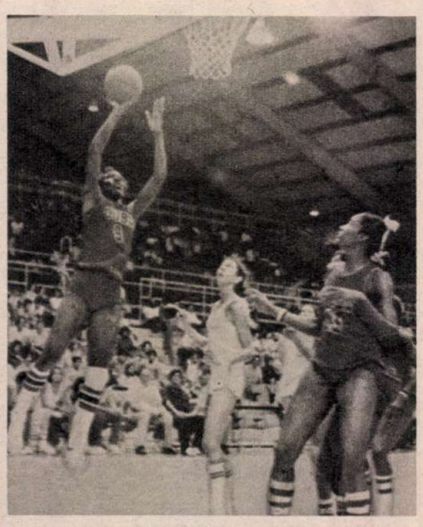

Ötletes megoldások jellemzik a kubai kosarasok játékát

Teófilo Stevenson két olimpiai aranyérem tulajdonosa

olimpián a 400 és 800 méteres futásban. A roppant népszerű, huszonkilenc esztendős Alberto, akit a salak, helyesebben a tartan pályák birodalmában „gólyaléptűnek" becéznek, könnyed, libbenő futóstílusa miatt, természetesen szeretné megvédeni mind a két számban az elsőségét. Márciusban súlyos sérülés akadályozta a felkészülését, megoperálták a térdét. Lipcsében végezték el a műtétet, amely után Juantorena így nyilatkozott:

— *Bízom a felgyógyulásomban. Azt hiszem maradt még elegendő idő ahhoz, hogy behozzam a sérülésem okozta lemaradást. Igaz kímélnem kell majd a lábam, amíg ismét megerősödik. Remélem, ez néhány hét múlva bekövetkezik, és újra teljes erővel folytathatom az edzéseket. Pompás érzés lenne ismét duplázni az olimpián.*

ÁLLÓCSILLAG

Harmadik olimpiájára és harmadik olimpiai aranyérme megszerzésére készül az amatőr ökölvívás nehézsúlyú állócsillaga: *Teófilo Stevenson*. A huszonnyolc éves sportoló ma is olyan, mint amilyen 1972-ben, Münchenben volt, amikor először hódította meg a szorítót. Most is lusta, puha mozgással „ringatja" el vetélytársait, hogy aztán egy villámszerű, pontosan célba találó ütéssel valóban el is altassa őket. A legtöbben nem szeretik

OLIMPIÁRA KÉSZÜL A VILÁG (8.)

Olimpiai naptár gyerekeknek. Kubában ilyen és hasonló reklámtárgyakkal népszerűsítik az olimpiát

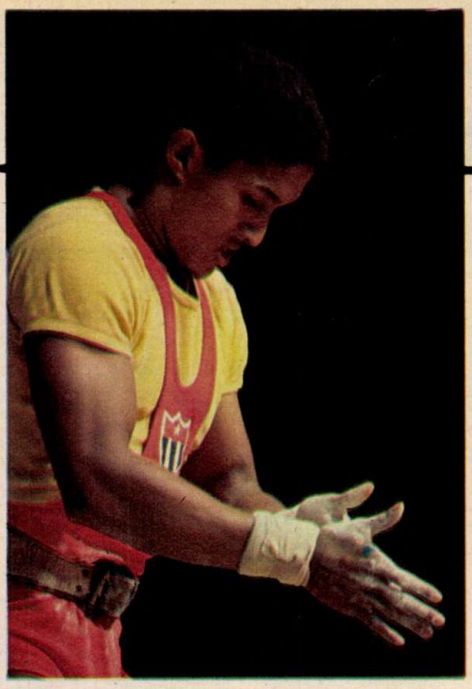

Aki a naptár modellje lehet: Roberto Urrutia, a váltósúly világcsúcstartója, az olimpia nagy esélyese

„bevenni" a Stevenson féle altatót, inkább feladják a mérkőzést. Ha a moszkvai olimpia ökölvívó versenyei szóba kerülnek, Stevenson elsősorban a többiekről beszél:

— *Bátran mondhatom, hogy a kubai ökölvívó sport a legjobbak közé tartozik a világon. A montreali olimpián a tizenegy súlycsoport közül nyolcban érmet nyert kubai versenyző. Hárman aranyat: Jorge Hernandez (Gedó György* régi, nagy ellenfele. A szerk.) *a papír-, Angel Herrera a pehely — és jómagam a nehézsúlyban. Angel és én — három társunk mellett — két évvel ezelőtt világbajnoki címet is szereztünk.*

— Mi a titkuk?

— *Titok nincs — csak sok edzés. Megesik, hogy naponta csak egyszer*

A kubai cselgáncsozók már Montrealban megmutatták az oroszlánkörmüket, Moszkvában is érmeket akarnak szerezni

A csodálatos stílusú atléta: Juantorena, a 400 és 800 méteres futás olimpiai bajnoki címének védője

KUBAI KACSINTÁS

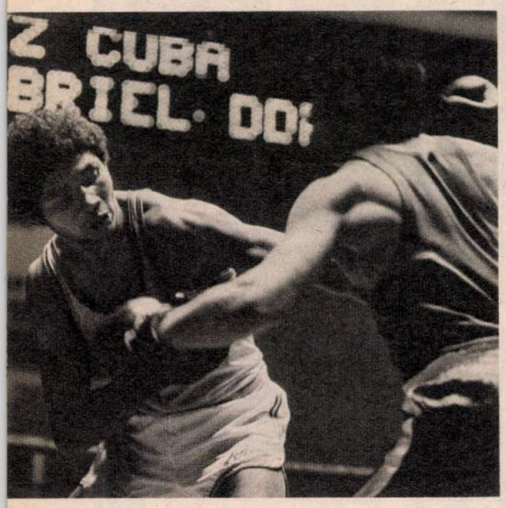

A kubai ökölvívók éremgyűjtésre készülnek az olimpián

edzünk, de előfordul az is, hogy négyszer. Szerencsére hazánkban nagyon népszerű ez a sportág. Hétezer ökölvívót tartanak nyilván, sok közöttük a tehetség. Érdekes módon a legtöbb ügyes srác Oriente tartományban bukkan a felszínre. Igazán nem azért mondom, de én is ott születtem.

— Mit vár az olimpiától?

— *Nagy verseny lesz. Nekem külön erőt ad, hogy megismételhetem a legendáshírű Papp László eddig példátlan bravúrját, egymás után három olimpián szerezhetek aranyérmet.*

„MAMITA"

Az ökölvívás népszerűségével talán csak a röplabdázásé vetekszik Kubában. A férfi válogatott bronzérmet szerzett Montrealban, a női csapat pedig világbajnok lett 1978-ban.

— *Hosszú utat jártunk végig, mire megszereztük ezt a büszke címet* — mondja *Mercedes Perez*, akit, bár még csak huszonkilenc éves, „Mamita"-nak becéznek Kubában. Tizenhat éve válogatott, háromszázszor képviselte válogatott mérkőzésen hazája színeit.

— *Tíz esztendeje csak a nyolcadik helyet szereztük meg a világbajnokságon* — emlékezik —, *soksok edzésre volt szükségünk, hogy feljebb küzdjük magunkat.*

Igazán megérte a fáradozást. A kubai női röplabda-válogatott ma már első számú esélyese a világversenyeknek. A csapat tagjai hihetetlenül ruganyosak, a támadásokat kemény ütésekkel, vagy csalafinta ejtésekkel fejezik be. Védekezéskor remek reflexeik és kitűnő helyezkedésük segítségével a védhetetlennek látszó labdákat is megjátsszák.

— *Mindent megteszünk majd, hogy megnyerjük az olimpiát* — fogadkozik a rendkívüli együttes vezéregyénisége, „Mamita", akinek a tehetségét csak a lelkesedése múlja felül, s aki még egy utánozhatatlan erénnyel rendelkezik: magával tudja ragadni társait, s ilyenkor a csapat nem ismer lehetetlent.

VERETLENÜL

Mindössze huszonnégy éves, de már kilenc éve versenyez a kubai sport legújabb világnagysága a súlyemelő *Roberto Urrutia*. Korábban cselgáncsozott, atlétizált, majd baseballozott, de végül a súlyemelő teremben vetett horgonyt. A váltósúly kiemelkedő tudású egyénisége az utóbbi három esztendő világbajnokságain nem akadt legyőzőre, huszonhat világcsúcsot állított fel. A havannai testnevelőtanár eddigi legjobb eredménye 347,5 kg, ami egyenlő a világcsúccsal. Nemrég Tatabányán járt a Pannónia Kupán, akkor így beszélt olimpiai esélyeiről:

— *Véleményem szerint 365 kiló körüli eredményre lesz szükség a győzelemhez. Ezt leginkább honfitársam Julió Echenigue, a bolgár Mitkov és Kolev, a szovjet Pervij érheti el. És talán, talán én is...*

Az utolsó mondatot hamiskás hunyorítással kísérte, mint aki tud valamit, csak nem akar beszélni róla. Ez a huncut kacsintás egy kicsit az egész, önfeledten játékos, derűs, erejében, tudásában, felkészültségében bízó, egészséges önbizalomtól duzzadó kubai sportot jelképezte.

Bőcs Ferenc

Egy világklasszis a kubai női röplabdacsapatból: Mercedes Perez

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Főszerkesztő:
SOMOS ÁGNES

Főszerkesztő-helyettes:
FÜLEKI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat

Felelős kiadó:
DR. PETRUS GYÖRGY
igazgató

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397

Telefon: 321-987
321-988
321-989

Postafiók:
Bp. 62. Pf. 508. 1397

Kiadóhivatal:
Budapest, Révay u. 16. 1965
Telefon: 116-660

A beküldött kéziratokat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest, József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.

Előfizetési díj:
Egész évre 126 Ft
I. félévre 70 Ft
II. félévre 56 Ft

80.0873 Athenaeum Nyomda
Kozma utcai üzeme,
Budapest
Rotációs mélynyomás

Felelős vezető:
Soproni Béla
vezérigazgató

HU ISSN 0030-9583

INDEX: 25 695

Olvasószerkesztő:
SZIGETI PIROSKA

Művészeti szerkesztő:
CZIFFERSZKY BÉLA
FORRAI JÁNOS

Tördelőszerkesztő:
PORKOLÁB CSABA

A TŰZFORRÓ LAVINA

13.

Szöveg: CSER GÁBOR
Rajz: ENDRŐDI ISTVÁN

80/19
XXXV. ÉVF. • 1980. MÁJ. 8. • ÁRA: 3,50 Ft
PAJTÁS

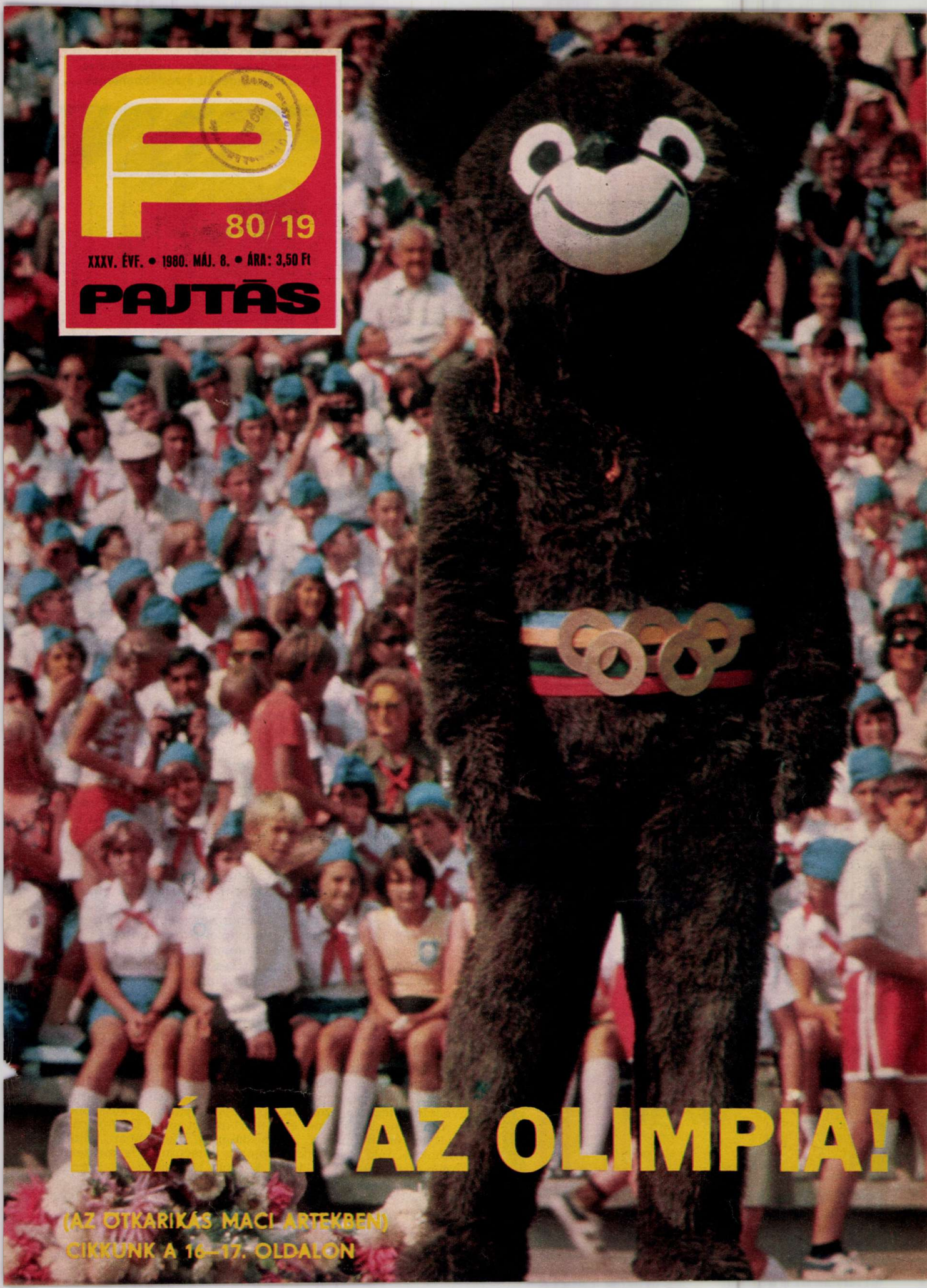

IRÁNY AZ OLIMPIA!

(AZ OTKARIKÁS MACI ÁRTÉKBEN)
CIKKÜNK A 16–17. OLDALON

Hová lett, aki ezeket a sorokat írta? Őt is, mint sok millió társát, elnyelte a fasiszta pokol

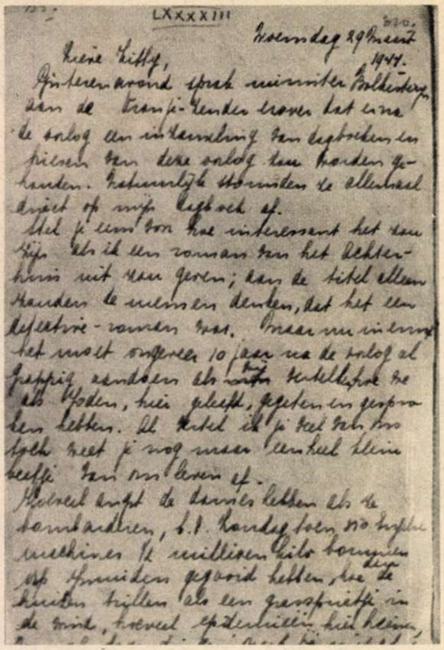

Az emlékház évente háromszázezer ember zarándokhelye. A tablók mindenkit megdöbbentenek...

ANNA ÜZENT

Ötvenegy nyelven, tizenhárom millió példányban jelent meg a napló, amely nemcsak emlékeztet, hanem üzen is

Egy ház Amszterdamban, a sok-sok csatorna egyikének partján. A kétszázhatvanharmadik, a Prinsengrachtról elnevezett utcában. Bejáratánál hosszú sor hullámzik, a koronázótemplom harangjainak szavára. Kora reggeltől késő estig kígyózik a sor, benne fiatalok és idősek.

Zarándokhely a Prinsengracht 263; ebben a házban rejtőzött Anna Frank, akinek naplóját a háború, a borzalmak, a rettegés mementójaként őrzi az emberiség.

Összeszorult torokkal járok a házban. Ide, itt, innen... Nézem a falépcsőt, a piciny szobákat, Anna játékait és naplóját, amely édesapja levéltárcájából került elő. A németek — amikor elhurcolták őket a haláltáborba — pénz után kutattak, a számukra értéktelen iratot a szemétbe dobták. Így maradt ránk a második világháború egyik legmegrendítőbb dokumentuma.

A naplót ötvenegy nyelvre lefordították, s tizenhárommillió példányban látott napvilágot. De mit látott a világból Anna, a tizennégy éves gyereklány? Rövidke életében jóval kevesebb volt az öröm, mint a bánat, kevesebb a derű, mint a könny. Pedig ugyanolyan gyerek volt, mint a többi: szobája falán egykori filmsztárok, mesefigurák képei sorakoztak, kis bölcsőben babát ringatott és elképzelte, hogy egyszer neki is lesznek gyerekei, akiket mindenki szeret.

Nem élhette meg május kilencedikét, a győzelem napját. Elpusztították őt is a magukat felsőbbrendűnek valló náci gyilkosok. De legyőzni nem tudták; üzenete az Atlanti-óceántól a Csendes-óceánig, a Jeges-tengertől a déli sarkvidékig is eljutott.

Miről üzent Anna nekünk, a tegnapról csak hallott-olvasott, a mában élő millióknak? Hogy legyen mindig szavunk, erőnk a barbárság, a pusztítás ellen, hogy nem mondhatunk köszönetet elégszer azoknak, akiknek jelenünket köszönhetjük. Hogy mégis érdemes élni, mert az élet szép. Gyönyörű...

...Ilyenkor májusban különösképpen. Európában zöldbe borulnak a fák, hirdetik a mindig megújuló természetet.

Innen nem messze — talán kétszáz lépésnyire — zúgnak a harangok. Kedves dallamuk messzire hallik. „Bimm-bamm, bimm-bamm" — a harangütések mintha szavakat, egy kislány szívettépő üzenetét sodornák magukkal.

Szóljatok harangok, hallják meg hangotokat szerte a világon!

Dési Péter

„... legyen
mindig
szárnyunk,
erőnk ...”

NEM BOSZORKÁNYSÁG..

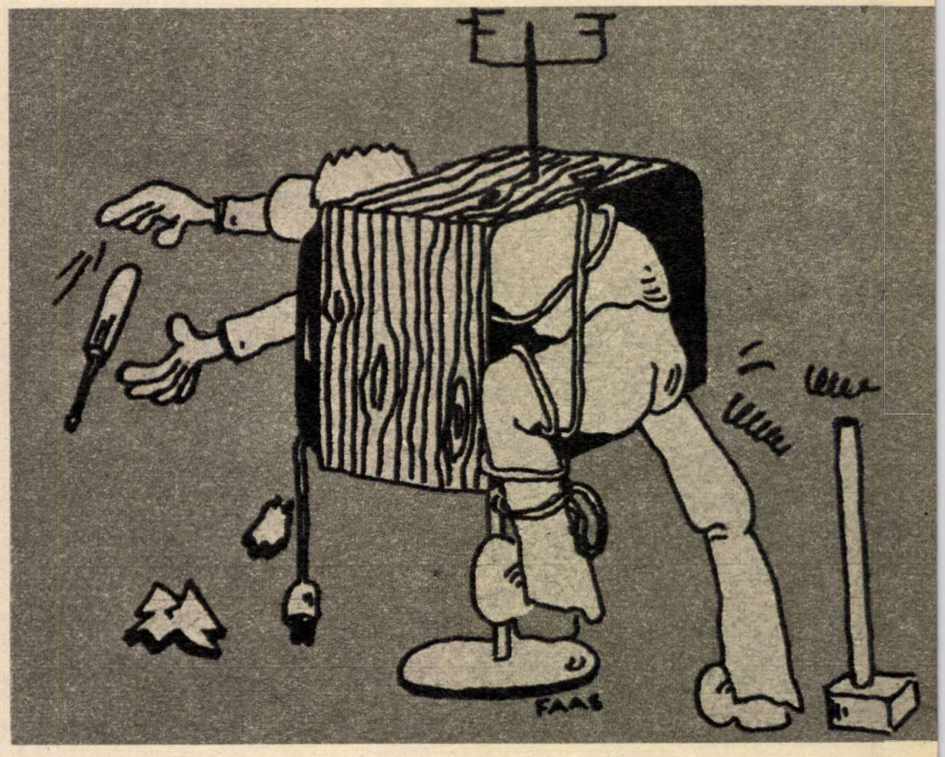

A zsüri fokozott érdeklődéssel várta a válaszokat. Érthető, hiszen egyrészt ez az elméleti feladat jelentette az első akadályt az úttörő technikusok országos döntőjén részt vevő 3 fős csapatok számára, másrészt a kérdések is megfelelően furfangosra és talányosra sikerültek. Csak néhány példa:

„Honnan tudja a lift, hogy hová kell mennie?" „Mi tette lehetővé a belsőégésű motorok feltalálását?" „Honnan tudja a telefon, hogy melyik előfizetőnél kell csengetnie?" „Honnan tudja az önműködő vasúti sorompó, hogy mikor kell lezárnia az utat?"

És így tovább. Látszólag egyszerű, hétköznapi problémák, amelyek mellett hajlamosak vagyunk elsiklani, ám mégis olyan kérdések, amelyek megválaszolásához meglepően széles körű tájékozottságra van szükség. Aki nem hiszi, járjon utána... illetve próbáljon rájuk válaszolni!

Eleinte a zsüri sem akart hinni a fülének, mert a csapatok — rövid tanakodás után — olyan válaszokat adtak, amelyek meglepő tájékozottságra vallottak. Azazhogy... nevezzük inkább széles körűnek ezt a tájékozottságot. Mert, hogy meglepő lenne...?

MINDEN TÁRGY — TANTÁRGY

Szóval hallgatjuk a válaszokat. Hogy többnyire helyesek, arra nézve két megbízható mércénk is van. Egyrészt a zsüri elmélyült bólogatása, másrészt az, hogy a felét sem értjük az elhangzottaknak. Inkább tűnődünk egy cseppet. Vajon honnan tudják mindezt? Hiszen az iskolában nincs se liftszerelő óra, se önműködő sorompó tervező szak, se telefonközpont-irányító képzés, se órásmesteri ismeretek, se olyan tantárgy, amelynek során elsajátíthatná valaki, hogy milyen módon kell biztosítani egy úttörőtábor zuhanyozóinak folyamatos vízellátását olyan területen, amely távol esik a villany- és vízszolgáltatástól...

Nem, ilyen tantárgyak kizárólag egy határtalan, és végeredményben soha ki nem járható iskolában sajátíthatók el, amelynek „épülete" az egész körülöttünk létező természet, szigorú oktatója pedig a mindennapi élet, amely előtt számtalanszor kell ugyan vizsgát tenni, de amely egyúttal mérhetetlenül sok tapasztalattal is felruházza legjobb tanítványát, az embert. Ebben a különös iskolában minden tárgy külön tantárgy, amennyiben minden tárgynak külön, teljes bonyolultságában szinte fel sem tárható történelme van...

— Tanulni, ismereteket szerezni nagyon sokféleképpen lehet az életben — mondja dr. Kőkuti Lajos, a szegedi Juhász Gyula Tanárképző Főiskola Műszaki Tanszékének vezetője, a verseny főszervezője. — És a feladatok kijelölésénél éppen arra törekedtünk, hogy ez a technikai szemle több legyen egyszerű tanulmányi versenynél. Arra vagyunk kíváncsiak, hogy ki mennyire jár nyitott szemmel a tudomány és a technika századában, van-e készsége a technikai jellegű problémák megoldásához, és ezeket valóban meg is tudja-e oldani? Ez különösen a gyakorlati feladatoknál válik majd el.

FEJ, VAGY — KÉZ?

Tulajdonképpen ez minden gyakorlati tevékenység alapkérdése. Mármint az, hogy ilyen esetekben melyiknek van nagyobb jelentősége? Nézzük csak: takaros kis faházikó

áll előtted az asztalon. Megfelelően kifestve számtalan játékhoz felhasználható. Na persze, csakhogy ott van mellette a házikó műszaki rajza is, ami már kevésbé vidám látvány. A feladat pedig végképp nem játék! Először is meg kell állapítanod a valóságos házikó és a rajz közötti méretarányt, másodszor egy megjelölt helyre pici kéményt kell elhelyezned, és ezt a változást a rajzon is jelölni kell. Az a legkevesebb, hogy rajzolhatod újra az egészet, most inkább térjünk vissza a fej és a kéz problémájához. A fej ugyebár úgy dönt, hogy ennek a kéménynek márpedig itt és itt van a helye, mire a kéz odailleszti. És akkor kiderül, hogy mégsem ott van a helye. A tapasztalat hatására a fej új helyet jelöl ki, aztán megint újat, és megint... végül a kéz közli a fejjel, hogy a kémény végre a helyén van. Erre a kéz is, a fej is hallatlanul elégedett lesz önmagával, és mindketten azt mondják: „Na ugye. Tudtam én, hogy nekem kell megtalálnom a megoldást!"

Melyiknek van igaza?

Egy másik feladat: drótból kell hajlítgatni egy alakzatot, szintén rajz alapján. De hogy ne legyen minden fenékig tejfel, az alakzatot a lehető legrövidebb drótból kell elkészíteni, utóvégre gazdaságosság is van a világon. A fej azt mondja, mi sem egyszerűbb ennél, és a kéz elkészíti az alakzatot a rajz alapján. Viszont nyomban kiderül, hogy ennél kevesebb drót is elég... és így tovább. Az eredmény is, a kérdés is ugyanaz, mint az előző példában.

Ezzel az egész mókával pedig semmi más nem volt a célunk, csak az, hogy — nehogy félreértsük a dolgot. Az úttörő technikusok országos szemléje nem afféle fúró-faragó megszállottak barkácsparádéja. Hanem komoly szellemi vetélkedő is egyben!

VÉGÜL EGY KIS REKLÁM

Ezt szó szerint kell érteni. Az utolsó feladat egy fényreklám elkészítése a rendelkezésre álló alkatrészekből. És aki azt hiszi, hogy ennek a fényreklámnak mindössze világítania, vagy netán villognia kell, annak van még egy dobása. A betűknek a szó két végéről indulva, sorrendben kell kigyulladniuk, majd az egész szónak egyszerre kell megjelennie a táblán. Teljesen „profi" dolog, mert mindezt folyamatosan kell produkálnia a szerkezetnek. A teremből pillanatok alatt szerelőcsarnok lesz. Forgó henger, villanymotor, elemek, érintkezők, rejtvénybe illő huzalcsomók, „melyik horgász fogja ki a halat?", ismerjük.

Tizenegykor kezdődik a számunkra teljesen áttekinthetetlen munka, és a jelenlevők általános véleménye szerint a mezőny annyira felkészült, hogy délután 1-re be kell fejeződnie a műveletnek. A jósok persze — nem először a történelemben — ismét tévedtek. Déli 12-kor minden csapat fényreklámja működik.

Az egyetlen hibát mi követtük el. Megkérdeztük a pécsi György Andreát, hogy lány létére hogyan jutott el ennek a „férfias" versenynek az országos döntőjébe? A tekintetén látszott, hogy mit sem tud arról az ostoba előítéletről, miszerint technikai dolgokhoz csak a fiúk érthetnek...

*

Ja, hogy mi volt a reklámozott szó, amelynek villogása látványosan zárta le az úttörő technikusok országos seregszemléjét? Nem boszorkányság:

„Technika... technika...!"

Cser Gábor
Fotó: Wagner Margit

Olyan moziban voltam, ahol nem volt sem híradó, sem nagyfilm; csak rövidfilmeket vetítettek. Méghozzá csupa rajz- és animációs filmet — a Pannónia Filmstúdió 1979-es termésének legjavát.

MESÉK ÉS MÁSOK

Tisztázzuk rögtön, mit is jelent ez a szó: animáció, annál is inkább, mert az effajta technikával készülő filmek lényegét is megértjük, ha tudjuk az idegen szó jelentését.

Az animációs film élővé „varázsolja" az élettelen dolgokat, például a bábokat, tárgyakat, vagy éppen a tusvonalakat.

Mitől tűnnek „élőnek" az ilyen filmek szereplői? Attól, hogy mozognak, illetve mozogni látszanak.

*

Jártatok már alkonyati erdőben, ahol egy szélmozgatta bokortól jól megijedtetek, azt gondolván, farkas, rabló, vagy

Horváth Mária — Jankovics Marcell: Egyszemű, kétszemű, háromszemű — a Magyar Népmesék című sorozatból

Pásztor Ágnes és a komlói cigánygyerekek közös filmjének címe: Hét iker szarvaskígyó

Hofi Géza és Koós János rajzalakban, a Nepp József rendezte Megalkuvó macskákban

egyéb rémes alak rejtőzik benne? Ilyenkor ugyanaz „működik" a fejünkben, mint az animációs film nézése közben: a mozgás látványa bármit élővé „hitet" képzeletünkben.

Például Szórády Csaba egyenesen filmszalagra karcolt vonalakkal képesítette meg Bartók zenéjét. A vásznon villódzó pontvonal-emberke képes volt elhitetni magáról, hogy „ő" egy kanásztáncot ad elő.

Az animációs filmnek nincs szüksége a valóság aprólékos, körülményes lemásolására. Dargay Attila Pom-pom meséi című — televíziós vetítésre készült — filmsorozatának főhőse egy szőrös rongypamacs. Elég úgy csinálnia, mintha paróka vagy púderpamacs lenne, rögtön elhisszük neki pillanatnyi szerepét, mert annak „megfelelően" viselkedik.

A Hét iker szarvaskígyó című filmben Pásztor Ágnes és a komlói cigánygyerekek közösen tették láthatóvá a csak mostanában megismert cigány népmesék, legendák világát. Szokatlan színek, ősi mesehangulat, és a mai valóság elemei kerültek egymás mellé ebben a filmben, ami újra felcsillantotta a gyerekek és az animációs filmesek együttalkotásának korlátlan lehetőségeit.

Vázlatok címmel mutatta be Hegedüs László érdekes filmjét, amely valódi felvételeket egyesített rajzos képekkel. Elektronikus zene kísérte a képsorokat, amelyek nem óhajtottak semmire sem hasonlítani, mégis sok minden eszünkbe jutott róluk.

*

A filmbemutató után kis vita keletkezett arról, milyen filmek valók gyerekeknek?

Mi úgy gondoljuk — és ezt ott el is mondtuk —, minél jobbak és minél többfélék! Hiszen a mesék önmagukban nem elégítik ki a gyerekek kíváncsiságát a világ iránt. Az animációs filmek viszont rövidek, szellemesek, izgalmasak, gazdag képsoraik „gondolatébresztően" hatnak. Nem baj, ha nem minden kép válik érthetővé egy-egy filmben, hiszen sokszor a felnőtt sem kapcsol rögtön.

Somhegyi Béla

Három magyar kép — Szórády Csaba filmje. Egy kocka a kanásztáncból

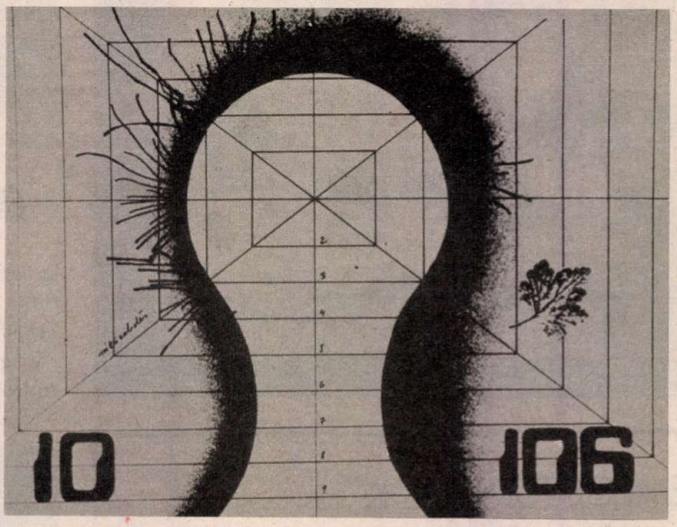

Hegedűs László: Vázlatok

Pom-pom meséi — egy új televíziós filmsorozat; rendező: Dargay Attila

SZŰCSÖK LESZNEK

A Pannónia Szőrmekikészítő és Szőrmekonfekció Vállalat csepeli gyáregységének tanműhelyében 49 fiatal tanulja a szűcsmesterséget.

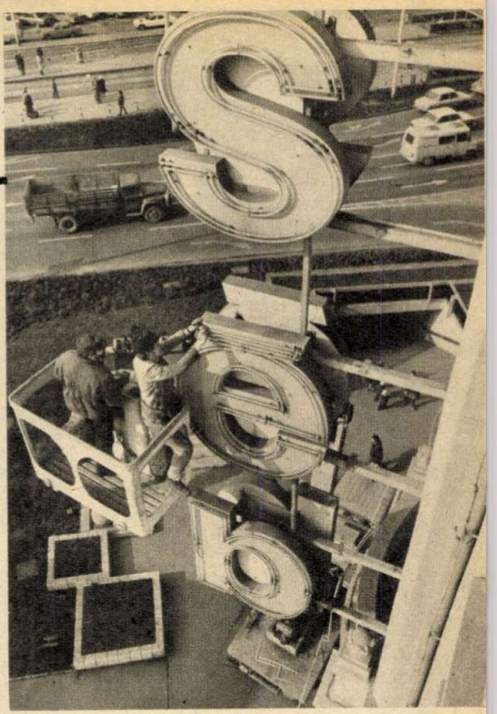

FÉNYEINK „ORVOSAI"

A Fővárosi Vegyesipari Szolgáltató Vállalat Neon Gyáregysége Budapesten kétezerötszáz neonberendezés karbantartásáról gondoskodik, emellett évente tizenötmillió forintért készít fényreklámokat.

„TSEMEGE-TSINÁLÓK"

Százötven éves a legrégibb, nemrégen előkerült étlap. Gazdag választékot kínált a nyíregyházi nemes uraknak: „Vese Petsenye, Paprikás Tsirke, Bornyú Snitzli, Sódar, Kotsonya" stb.

A feljegyzések tanúsága szerint hajdanában roppant változatos volt a magyar konyha. Legrégibb szakácskönyvünk például még a vaddisznófejet is többféle variációban főzette: fejedelmeknek édes felvidéki borban, közuraknak savanyú borban vagy ecetben, nemesnek csigerben, szegényeknek sós vízben.

Világhírre szert tett cukrászatunk egykor a gyógyszerészet mellékága volt. A foglalkozás művelőjét kezdetben „tsemegetsináló"-nak hívták és csak Széchenyi használta először a „cukrász" szót. Áruválasztékuk hosszú ideig nagyon szűkös volt. A „repertoárt" később ismert mesterek bővítették. Gerbeaud (ejtsd Zserbó) a különféle teasüteményeket és desszerteket honosította meg. A francia származású mestert mind a mai napig a szakma legnagyobb alakjai között emlegetik. Boltját királyok, császárok, fejedelmek keresték fel. A fényes üzlet nemcsak ínyencségeiről volt híres, hanem arról is, hogy alkalmazottai a magyar szavak megfordításából keletkezett „obrezs" (visszafelé zserbó) nyelven beszéltek: a fiatal, csinos vendég neve „sonics lataif" volt, és a „nyosszasik gerö"-nek „nyémetüs"-t csomagoltak.

DEBRECENI BANÁN

Az idén is virágzott és termést érlelt a banán a debreceni Kossuth Lajos Tudomány Egyetem botanikus kertjében. Az egyetlen fürtön százötven gyümölcs érik.